

GAZİANTEP UNIVERSITY JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES

Journal homepage: <http://dergipark.org.tr/tr/pub/jss>

Araştırma Makalesi • Research Article

DOI: 10.21547/jss.1660711

Küresel Bir Sorun Olarak İklim Değişikliği: Haber İçerikleri ve Fotoğrafları Üzerine Karma Bir Analiz

Climate Change as a Global Issue: A Mixed Analysis of News Content and Photographs

Hüseyin YAŞA^{a*}

^a Dr., Bağımsız Araştırmacı, Antalya / TÜRKİYE
ORCID: 0000-0003-0589-0842

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 18 Mart 2025

Kabul tarihi: 16 Ağustos 2025

Anahtar Kelimeler:

İklim,
İklim değişikliği,
İklim gazeteciliği,
Haber,
İçerik analizi,
Göstergebilimsel.

ÖZ

İklim, insan yaşamının ve canlı ekosisteminin sürdürülebilirliği açısından hayati bir öneme sahiptir. İklim dengesinin bozulması, antropojen (insan kaynaklı) olabileceği gibi aynı zamanda doğal kaynaklı da olabilmektedir. Dolayısıyla iklim değişikliği, yaşamın her alanlarını etkileyen küresel bir sorundur. Bu nedenle bireylerin dengeli, tam, tarafsız ve doğru bir biçimde iklim değişikliğiyle ilgili haberlere ulaşması oldukça önemlidir. İklim gazetecileri, bu süreçte bireylerin iklim değişikliği hakkında bilinçlenmesini ve farkındalık oluşturulması için büyük bir rol üstlenmektedir. Bu bağlamda, gazetecilerin iklim değişikliğiyle ilgili haberleri yalnızca metinsel içeriklerle sınırlı kalmadan, görsel unsurlarla da desteklemesi, konunun okuyuculara daha etkili biçimde aktarılması açısından büyük önem taşımaktadır. Haber metinleri, okuyuculara bilgi sunarken aynı zamanda olayların nedenleri ve sonuçları hakkında sözel bir çerçeve sunmaktadır. Fotoğraflar ise bu metinsel çerçeveyi tamamlayarak görsel bağlam üzerinden duygusal ve bilişsel bir etki oluşturmaktadır. Bu bağlamda araştırmanın amacı, iklim değişikliği sonucunda ortaya çıkan doğal afet haberlerinin metinlerini ve haber fotoğraflarındaki göstergesel öğeleri, okuyuculara aktarılacak mesajları çözümlemektir. Bu doğrultuda, araştırmada karma bir yaklaşım benimsenerek amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun felaketine ait 125 haber metni üzerine nicel içerik analizi ve beş farklı haber fotoğrafı nitel göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir. Araştırma sonucunda, haber metinlerinde iklim değişikliğinin büyük oranda olumsuz ediş verici ve korku temelli bir anlatıyla sunulduğu, fotoğrafların ise yıkım ve çaresizlik gibi olumsuz duyguları tetikleyen görsel göstergelerin ön planda olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca içeriklerde ve fotoğraflarda sadece yıkım ve çaresizliği temsil eden anlatılar yerine farkındalık, umut, çözüm odaklı bir çevre ve iklim gazeteciliği pratiklerine yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

ARTICLE INFO

Article History:

Received: March 18, 2025

Accepted: August 16, 2025

Keywords:

Climate,
Climate change,
Climate journalism,
News,
Content analysis,
Semiotics.

ABSTRACT

Climate is of vital importance for the sustainability of human life and the health of living ecosystems. Climate imbalance can be anthropogenic (human-induced) as well as natural. Therefore, climate change is a global issue that affects all areas of life. For this reason, it is extremely important for individuals to have access to balanced, comprehensive, impartial, and accurate news about climate change. Climate journalists play a major role in this process by raising awareness and promoting understanding of climate change among individuals. In this context, it is of great importance for journalists to support news related to climate change with visual elements, not just textual content, in order to convey the subject to readers more effectively. News texts provide information to readers while also providing a verbal framework about the causes and consequences of events. Photographs complement this textual framework by creating an emotional and cognitive impact through visual context. In this context, the aim of the study is to analyze the texts of news reports on natural disasters resulting from climate change and the symbolic elements in news photographs to determine the messages that are intended to be conveyed to readers. In this direction, a mixed approach was adopted in the research, and 125 news texts related to drought, flood, melting glaciers, forest fires, and typhoons, selected by purposive sampling, were examined using quantitative content analysis, and five different news photographs were examined using qualitative semiotic analysis methods. The results of the study revealed that news texts presented climate change in a largely negative and fear-based narrative, while photographs featured visual signs that triggered negative emotions such as destruction and helplessness. Additionally, it was concluded that instead of narratives that solely represent destruction and helplessness, there should be a focus on awareness, hope, and solution-oriented environmental and climate journalism practices in both the content and photographs.

* Sorumlu yazar/Corresponding author.
e-posta: hsynyasa@gmail.com

EXTENDED ABSTRACT

This study focuses on news articles and photographs related to natural disasters caused by climate change. In this context, the study focuses on news articles and photographs related to five different disasters: drought, flooding, melting glaciers, forest fires, and typhoons. The aim of the study is to analyze the textual content of news articles about natural disasters caused by climate change, as well as the symbolic elements in the news photographs used in these articles, to identify the messages intended to be conveyed to readers. The difference between this research from the research on climate change is that it analyzes news photographs of disasters that occur as a result of climate change. The research is the first study conducted in Turkey in this field in terms of subject, population, sample, and method used in the analysis, and it gains a unique quality by differentiating itself from other studies conducted both nationally and internationally.

A mixed methods approach was adopted in the study. The mixed methods approach is a research method in which data obtained using both qualitative and quantitative methods are collected, analyzed, and integrated. Mixed methods is a research strategy that aims to produce more valid and reliable results than those that can be obtained using a single method (Greene, Caracelli, and Graham, 1989; Tashakkori and Creswell, 2007; Creswell and Plano Clark, 2018). In this study, the mixed research method was preferred because it allows for the explanation of the research purpose and questions using both qualitative and quantitative methods. Within the mixed methods approach, there are four patterns: convergent parallel, explanatory sequential, exploratory sequential, and nested. In this study, the convergent parallel (simultaneous variation) pattern was used. In the convergent parallel pattern, quantitative and qualitative data are collected simultaneously, the analysis processes are conducted independently of each other, and these data are often brought together in the discussion or interpretation section of the research to provide a comprehensive evaluation. This design type was preferred in the research because it gives equal importance to qualitative and quantitative data in revealing the purpose of the research and combines the various difficulties and overlapping weaknesses of quantitative methods (large sample size, trends, generalizations) and qualitative methods (small sample, details, depth). (Creswell and Plano Clark, 2018; Creswell, 2017).

The universe of the study consists of texts and photographs featured in news reports on climate change. However, due to the difficulty of conducting an analysis of all texts and photographs in this universe, 125 news texts and five different news photographs related to the natural disasters of “drought, flood, melting glaciers, forest fires, and typhoons” were selected using the “purposive sampling” method, which is a “non-probability-based” sampling method. (drought, flood, melting glaciers, forest fires, and typhoons) constitute the sample for this study.

The findings of the study show that treating texts and images as a whole in climate journalism plays an important role in terms of reader perception and awareness. Therefore, the texts and photographs used in climate change news not only stand out as informative elements but also serve as an important communication tool that shapes social perceptions of climate change. In addition, journalists convey both emotional and cognitive experiences to readers regarding the disasters caused by climate change. Furthermore, climate change news photographs play an important role in the perception management process within a visual narrative framework, rather than directly conveying a message to readers.

Firstly, the findings obtained within the framework of the research question “*What are the content characteristics of news texts related to natural disasters caused by climate change?*” show that news about natural disasters related to climate change is generally created with the aim of being informative, surprising, and emotionally impactful. The tone of the news is mostly negative. Threatening headlines such as “death,” “alarm,” and “evacuation” are particularly prominent in the news. This situation shows that news articles on climate change are created with a journalism approach that aims to draw short-term attention to the disasters that have occurred, rather than a public, solution-oriented journalism approach. Furthermore, the extremely limited presence of educational and persuasive content indicates that the goal of raising awareness about climate change is not sufficiently represented in media content.

Second, within the framework of the research question, “*What are the basic visual indicators used in disaster photographs in climate change news reports, and how are these indicators interpreted?*”, it was determined that the disaster images used in news reports are loaded with dramatic and emotionally intense indicators. Houses and buildings submerged in water, penguins left on ice floes due to melting glaciers, forests engulfed in flames, the forest engulfed in flames, and in the case of a typhoon disaster, the image of a child, man, or father, the inadequacy of human intervention, the destruction of nature, and technological infrastructure deficiencies reinforce and highlight humanity's powerlessness in the face of nature.

Third, the findings obtained from the research question, “*How do visual representations in news photographs convey messages to readers, and how do these messages shape perceptions of climate change?*” show that readers are often conveyed messages such as disaster, destruction, helplessness, and threat as visual representations. These representations position climate change as an abrupt and inevitable crisis rather than a natural process. This can also create a passive perception among individuals that nothing can be done about it.

The final research question of the study, “*To what extent are hope and solution-oriented representations included in news content and visuals related to climate change?*” revealed that hope and solution-oriented representations are included to a very limited extent in both climate change news texts and visuals. Therefore, while crisis moments are generally highlighted, post-disaster recovery efforts, solution proposals, scientific developments, or areas of individual/social responsibility are mostly neglected. This situation shows that an important aspect of climate journalism is missing. To address a complex and long-term issue like climate change, climate journalism must not only highlight the problems but also make solutions and awareness-raising efforts visible.

Giriş

İklim, bütün insanlığı ve hayvanları hatta canlıların tamamını ortak noktada bir araya getiren en temel unsurlardan birisidir. İklim değişikliği ise yeryüzündeki canlı yaşamını tehdit eden en büyük tehlikelerdendir. Bu tehlikeler antropojen (insan kaynaklı) olabileceği gibi aynı zamanda doğal etmenlerden kaynaklı da olabilmektedir. Her geçen gün artan tehlikelere bağlı olarak, bireylerin gündelik yaşamlarındaki çeşitli sosyal ve ekonomik sorunlar derinleşerek bireyleri geri dönüşü olmayan zor durumlarla karşı karşıya bırakacaktır.

İnsanlığın varoluşundan bu zamana kadar olan süreçte bireyler doğayla sürekli olarak etkileşim içerisinde olmuştur. Bireyler, yaşamlarını sürdürebilmek için doğal kaynakları kendi ihtiyaçları doğrultusunda kullanmış çevreyi olumlu ya da olumsuz olarak etkilemiş ve etkilenmiştir. Bu etkileşim sürecinde bireylerin doğal kaynak kullanımındaki bilinçsiz ve sınırsız yaklaşımları, dünya ekosisteminin dengesini bozarak iklim değişikliği sonucunda çeşitli sorunların temelini oluşturmıştır. Bireylerin doğa üzerindeki olumsuz etkinlikleri nedeniyle meydana gelen iklim değişikliği, aşırı sıcaklık, kuraklık, çölleşme, orman yangını, sel, erozyon, tayfun ve buzulların erimesi, kıtlık, bulaşıcı hastalıklar ve deniz seviyelerinin yükselmesi gibi çeşitli sorunlara yol açmıştır. Dolayısıyla bu iklim değişikliği ile ilgili bilgiler toplumları yakından ilgilendirmektedir.

Literatürde iklim değişikliği ve medya ile ilgili çeşitli araştırmalar vardır. Ulusal alanda yapılan araştırmalar incelendiği zaman kuraklık haberleri perspektifinden Türkiye’de iklim haberciliğinin uygulanma şeklinin (Cengiz, 2023), iklim haberciliğinin ne olduğu ve neden önemli olduğu (Hassan, 2023), küresel ısınma sonucu ortaya çıkan iklim değişikliği konusunun, Türkiye basınında nasıl çerçevelendiği (Çelik ve Hepkon, 2022), iklim değişikliği ile ilgili içeriklerin takibinde alternatif medyanın da kullanılması (Davulcu, 2024), medya aracılığıyla iklim değişikliği ile ormanlar ve ormansızlaşma arasındaki ilişkiyi ortaya koymak ve haberlerin bu konudaki yeterliliğinin sorgulanması (Atmış vd., 2022), Avustralya yangınlarına yönelik Türkiye’de yayınlanan internet haber sitelerinde yer alan haberlerin bilimle ilişkisi (Şahin, 2020), iklim değişikliği haber fotoğraflarına yönelik doküman analizi (Turgal ve Küçükerdoğan, 2023), Türkiye’de iklim değişikliğiyle ilgili medyadaki haberleri ve söylemleri ele alan akademik araştırmaların incelenmesi (Çoban Keneş, 2024), Türkiye’de iklim krizi haberciliğinin taşıdığı ve içerdiği mesajlar (Ozay ve Mustafa, 2022), orman yangınları ile ilgili haberlerin medyada nasıl sunulduğu (Budak ve Baloglu, 2025) görülmektedir. Uluslararası alanda yapılan araştırmalarda ise Küresel Kuzey ve Küresel Güney’de iklim gazeteciliğinde meydana gelen değişiklikler hakkındaki akademik çalışmalar (Schäfer ve Painter, 2020), Danimarka kamuoyunun iklim gazeteciliği hakkındaki görüşleri (Willig vd., 2024), Pakistanlı gazetecilerin Pakistan’daki iklim gazeteciliğine yönelik zorlukları (Ahmed vd., 2024), iklim tartışması çerçevesinde Nijerya’daki iklim gazeteciliğinin etkileri ve katkıları (Imuetinyan vd., 2024), Mısır’da iklim değişikliği gazeteciliğine yönelik roller, zorluklar ve fırsatları (Shehata ve Adel, 2024), aracılı iklim değişikliği iletişiminin siyasi boyutunu ve iklim gazetecilerinin bu iletişimdeki rolleri (Okoliko ve Wit, 2023), Bangladeş’teki iklim gazeteciliği eğitiminin bir değerlendirmesi (Rhaman ve Yesmine, 2024), Pakistan’daki gazetecilerin iklim değişikliğiyle ilgili yanlış bilgilerle başa çıkma deneyimlerini, çalışmalarını etkileme yeteneğini ve buna karşı koymak için gerçek kontrol araçlarını kullanma algıları (Ejaz vd., 2024), Kenya’da iklim değişikliği haberlerini bildirmedi gazetecilerin rolü (Agalo vd., 2024) incelenmiştir.

İklim değişikliği ile ilgili yapılan araştırmalardan hareketle bu araştırmanın farkı iklim değişikliği sonucunda meydana gelen doğal afetleri konu alan haber metninin ve fotoğraflarının incelenmesidir. Dolayısıyla araştırma, konu, evren, örneklem ve analizlerde kullanılan yöntem açısından Türkiye’de bu alanda gerçekleştirilen ilk çalışma olma özelliğini taşımakla birlikte hem ulusal hem de uluslararası düzeyde yapılan diğer çalışmalardan

farklılaşarak özgün bir nitelik kazanmaktadır. Araştırmanın amacı, iklim değişikliği sonucunda ortaya çıkan doğal afet haberlerinin metinlerini ve haber fotoğraflarındaki göstergesel öğeleri, okuyuculara aktarılacak istenilen mesajları çözümlemektir. Bu bağlamda araştırmada, karma bir yaklaşım benimsenerek amaçlı örneklem yöntemiyle seçilen kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun felaketine ait 125 haber metni üzerine nicel içerik analizi ve beş farklı haber fotoğrafı nitel göstergebilimsel analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Küresel İklim Değişikliği

Küresel iklim, hidrosfer (suküre), kriyosfer (buz küre), biyosfer (yaşamküre), atmosfer (havaküre), litosfer (taşküre) ve olmak üzere beş temel bileşenden oluşan karmaşık bir sistemdir. Bu sistem, söz konusu bileşenler arasındaki karşılıklı etkileşimleri de kapsamakta ve genel anlamda Fiziksel İklim Sistemi olarak adlandırılmaktadır (Türkeş, 2011, s. 5).

Dünyadaki doğal kaynaklar ile nüfus arasındaki dengenin kaybolması insani temel gereksinimlerden olan hava, toprak ve su gibi temel kaynaklar üzerinde tehdit oluşturmuştur. Bu durum küresel ölçekte hava kirliliği, toprak tahrip olması ve su kirliliği olarak kendisini göstermektedir. Dolayısıyla ortaya çıkan bu sorunlar temelde farklı sorunlardan kaynaklanmakla birlikte meydana geldikten sonra başka sorunların da daha şiddetli yaşanmasına neden olmuştur. Dolayısıyla nüfus artışı, sosyal değişimler, kentleşme, ekonomik büyüme ve küresel iklim değişikliğinin büyük etkisi bulunmaktadır.

İklim değişikliği, iklim olaylarının ortalama değerlerinden sapmalar olarak tanımlanan bir olgudur. İlk kez 1988 yılı sonunda düzenlenen Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli (IPCC) ile politik ve ekonomik bir mesele olarak tartışılmaya başlanmıştır (Paterson ve Grubb, 1992, s. 293–294). İklim değişikliği kavramı, literatürde ilk kez 19. yüzyılın ortalarında, Nobel Ödüllü İsveçli kimyager Svante A. Arrhenius'un, atmosferdeki karbondioksit seviyelerinde meydana gelen küçük değişimlerin bile yüzey sıcaklıklarını artırarak iklim üzerinde etkili olabileceğini öne sürmesiyle kullanılmıştır. Ancak konunun bilimsel anlamda incelenmesine ilişkin ilk somut adımlar, 1958 yılında atmosferde bulunan karbondioksit seviyelerinin düzenli ve sistemli bir şekilde ölçülmesiyle atılmıştır. Bu araştırmalar sonucunda, iklimde meydana gelen değişiklikler ilk kez Sanayi Devrimi sonrası fosil yakıt kullanımının artışı, ormansızlaşma, arazi kullanımındaki değişimler, tarım sektöründe makineleşmenin yaygınlaşması ve sanayileşmeye bağlı üretim yapısındaki dönüşümle birlikte belirgin hale gelmiştir. Sanayi Devrimi sonrasında ortaya çıkan bu etkenlerin de katkısıyla, 19. yüzyılın sonlarında başlayan küresel yüzey sıcaklıklarındaki artış, özellikle 1980'li yıllardan itibaren daha da belirgin hale gelmiştir. Bu duruma en iyi örnek olarak, 1998 yılının küresel ortalama sıcaklıkların yanı sıra kuzey ve güney yarımkürelerde de 1860'tan itibaren kaydedilen en sıcak yıl olması gösterilebilir (Titus, 1990; Appenzeller ve Dimick, 2004).

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına göre küresel iklim değişikliği, *“fosil yakıtların kullanımı, arazi kullanımı değişiklikleri, ormansızlaştırma ve sanayi süreçleri gibi insan etkinlikleriyle atmosfere salınan sera gazları (H₂O (su buharı), CO₂, CH₄, O₃, N₂O, CFC–11, HFC, PFC, SF₆) birikimlerindeki hızlı artışın doğal sera etkisini kuvvetlendirmesi sonucunda yerkürenin ortalama yüzey sıcaklıklarındaki artışı ve iklimde oluşan değişikliklerini”* ifade etmektedir (Çevre, İklim ve Şehircilik Bakanlığı, 2025). Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne göre iklim değişikliği, *“karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişiklik”* olarak tanımlanır (Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, 2022). Bu bağlamda BMİDÇS'nin iklim değişikliğini, atmosferin kimyasal bileşimini değiştiren insan kaynaklı faktörlerin sebep olduğunu belirtmiştir. Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'ne

(IPCC) göre ise iklim değişikliği, iklim sisteminin temel bileşenlerinde (sıcaklık, yağış) uzun bir zaman boyunca istatistiksel analizler neticesinde belirlenebilen, doğal veya insan kaynaklı değişimleri ifade etmektedir. IPCC'nin bu tanımında yer alan insan etkisi vurgusu, genel anlamda insan etkinlikleri ile iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktadır (IPCC, 2007). Hem nedenleri hem de sonuçları açısından küresel ölçekte etkili bir sorun olan iklim değişikliği, bu alanda yürütülecek mücadelede uluslararası iş birliğinin sağlanması büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda, iş birliğinin kurulması, desteklenmesi ve güçlendirilmesinin yanı sıra yerel ve ulusal düzeyde geliştirilen politika ve eylemlerin başarılı olabilmesi için bireylerin iklim değişikliği konusunda bilinçli olması ve toplumsal farkındalığın yüksek seviyede tutulması kritik bir rol oynamaktadır (Ding vd., 2011, s. 462).

İklim değişikliğini en çok etkileyen etmenler arasında küresel ısınma, aşırı sıcak ve soğuk dönemler, uzun süreli ve yoğun yağışlar, kasırga, siklon ve sel gibi doğal afet boyutundaki hava olayları, kuraklık, hava kalitesinin bozulması, stratosferik ozon tabakasının incilmesi ve ultraviyole (UV) radyasyonundaki değişimler yer almaktadır (Mateeva, 2020, s. 75). İklim değişikliğinin en dikkat çekici göstergelerinden biri, dünya genelinde kaydedilen sıcaklık artışlarıdır (Stone vd., 2012, s. 264). Yükselen sıcaklıkların neden olduğu artan arazi buharlaşması, kuraklık koşullarını daha da şiddetlendirerek orman yangınlarının çıkma olasılığını artırabilir ve yangın mevsimlerinin süresini uzatabilir (Abram vd., 2021). Kutuplarda meydana gelen 1°C'lik sıcaklık artışı, küresel ölçekte yağış miktarında yaklaşık %1'lik bir artışa yol açmaktadır. Ancak, bu yağış artışı bazı bölgelerde ciddi sorunlara neden olabilir ve aşırı hava olaylarını tetikleyebilir (Flannery, 2005, s. 151). Ayrıca sıcak hava dalgalarının etkisiyle sıcak çarpması, aşırı yorgunluk, susuzluk ve psikolojik rahatsızlıklar daha yaygın hale gelmektedir. Özellikle de kardiyovasküler ve solunum sistemi hastalıklarına sahip bireyler, bu dönemlerde ölüm oranlarının arttığı gözlemlenmektedir (Pachauri ve Reisinger, 2007). Öte yandan iklim değişikliği sonucunda ortaya çıkan ormansızlaşma, orman alanlarının uzun süreli olarak farklı amaçlar için kullanılması ve atmosferdeki karbondioksit seviyelerinin artmasına yol açan önemli faktörlerden biridir (Atmış vd., 2022, s. 516). Kuraklık, insan faaliyetlerinin su döngüsüne geri dönüşü olmayan şekilde müdahale etmesiyle artık sadece doğal bir olay olmaktan çıkmıştır. Su kaynaklarının ekolojik dengeyi bozacak şekilde kullanımı; sulak alanlar ve akarsu yataklarındaki hatalı müdahaleler, yeraltı su rezervlerinden kontrolsüz su çekimi ve tarım ile hayvancılıkta aşırı su tüketimi, küresel iklim değişikliğiyle birlikte su kaynaklarında geri dönüşü mümkün olmayan değişimlere sebep olmuştur (Kang vd., 2009, s. 1671). Buzulların erimesi, ekolojik dengeyi bozarak o bölgede yaşayan canlıların yaşam koşullarını ciddi şekilde tehdit ederek bölgedeki çatışma riskini artırmaktadır. Eriyen Arktika buzullarına bir şekilde deniz seviyeleri yükselecek, bu da küresel ölçekte ekolojik, ekonomik ve güvenlik sorunlarına yol açacaktır (Kefferpütz ve Bochkarev, 2009, s. 1).

İklim değişikliğinin etkileri, önümüzdeki yıllarda güvenlik ve refahımız üzerinde giderek daha belirleyici hale gelecektir. Sosyal coğrafya (enerji, sanayi, nüfus, ekonomi, enerji coğrafyası gibi) ve fiziksel coğrafya (ekoloji, atmosfer, hava, toprak, iklim, su, jeomorfoloji, bitki örtüsü gibi) koşulları ve çevre, günümüzde bir geçiş dönemindedir. Bu durum, toplumların gelecekte nasıl şekilleneceğine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu değişimler tüm bölgelerde ciddi sosyal, ekonomik ve politik etkiler yaratabilir. Adaptasyon kapasitesi farklı olan ülkeler bu etkileri farklı yollarla ele alırken, etkin, deneyimli ve kararlı iklim direncine sahip olmayan gelişmekte olan ülkeler ve kırılgan devletler (küçük ada devletleri, alçak kıyı ülkeleri, kurak bölgeler vb.) iklim değişikliğinden daha fazla etkilenmektedir. Bu etkinin gelecekte daha da belirgin hale gelmesi öngörülmektedir (Türkeş, 2022, s. 32). Küreselleşme, bireyleri daha fazla çalışmaya, daha hızlı yaşamaya, daha çok üretmeye ve tüketmeye yönlendirmektedir. Bu hızlı yaşam döngüsü, bir yandan çevresel

tahribata yol açarken, diğer yandan geçmişten günümüze taşınan toplumsallaşma biçimleri ve yaşamsal birikimleri zenginleştiren kültürel öğelerin, giderek tekdüzeleşmiş ve sıradanlaşmış formlarla yer değiştirmesine neden olmaktadır (Özmen vd., 2016, s. 38). Dolayısıyla küresel ölçekte hızla ilerleyen teknolojik gelişmeler, artan insan nüfusu, sanayileşme, hızlı üretim ve tüketim döngüsü, düzensiz kentleşme ile denetimsiz üretim-tüketim süreçleri, insan sağlığını tehdit edecek düzeyde çeşitli çevresel sorunlarını ortaya çıkarmaktadır (Yaşa, 2022, s. 212). Bu bağlamda teknolojik ilerlemeler, sanayi devrimi, yeni üretim araçlarının ortaya çıkışı ve bu araçların çalıştırılmasında kullanılacak enerji kaynakları, günümüzdeki iklim değişikliğinin erken dönemlerine ilişkin temel tartışma başlıklarını da oluşturmaktadır. Üretim teknolojilerindeki dönüşümler, beraberinde çeşitli sosyo-ekonomik etkiler doğurmuş; kentleşme, sanayileşme ve sınırsız insan egemenliği anlayışı ile birlikte, yaşanan gezegen olan dünya, doğal kaynaklarının bilinçsizce tüketilmesi tehdidiyle karşı karşıya bırakılmıştır (Batu ve Öksüz, 2023, s. 103).

Çevre İletişimi, Çevre ve İklim Gazeteciliği

Çevre iletişimi alanındaki ilk çalışmalar, Amerika Birleşik Devletleri'nde başlamış olsa da 1989 yılına kadar sınırlı sayıda çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu durumun temel nedeni, kamuoyunun çevre konularına yönelik halkın bilinçli olmaması ve çevre duyarlılığının hâkim yaşam pratikleriyle çelişmesi yatmaktadır. 1989 yılından sonra ise çevre ile iletişim arasındaki ilişki bazı araştırmacıların dikkatini çekmiş ve bu bağlamda çeşitli akademik etkinliklerle tartışma platformları organize edilmiştir. Bu gelişmelerin ardından, çevre iletişimi konusunun üniversitelerin iletişim fakültelerinde kurumsal bir çerçevede ele alınması gündeme gelmiştir. 1991 yılında gerçekleştirilen Discourse of Environmental Advocacy konferansı, ilerleyen süreçte iki yılda bir düzenlenen Communication and the Environment Conference (COCE) etkinliğine dönüşerek süreklilik kazanmıştır. 1993 yılında ise Ulusal İletişim Derneği (National Communication Association), sağlık ve bilim iletişimi alanlarında faaliyet gösteren araştırmacılar ile çevre iletişimiyle ilgili araştırma yapan akademisyenleri bir araya getirerek Çevre İletişim Komisyonu'nu (Environmental Communication Commission) kurmuştur. 2007 yılında da yayımlanmaya başlayan Environmental Communication: A Journal of Nature and Culture isimli dergisi, çevre iletişimi alanındaki uluslararası çalışmaları bir araya getirerek bu alanın bir disiplin olarak kurumsallaşmasına katkı sağlamıştır (Pleasant vd., 2002, s. 197-199; Özmen, 2011, s. 34-35).

Çevre iletişimi, insan ve doğa arasındaki ilişkiyi merkeze alan, insanların doğayı anlaması ve doğayla insanın uzlaşımının sağlanması adına önemli bir disiplin olarak görülmektedir. Çevresel iletişim iki farklı işleve sahiptir. Birincisi, faydacı bir nitelik taşır. Çevresel sorunların çözümüne katkı sunarak bireyleri bilinçlendiren, yönlendiren, ikna eden ve eyleme geçiren işlevsel bir araç olarak değerlendirilmektedir. Bu araçsal işlev, genellikle iletişimin en yaygın algılanan biçimini odaklı iletişim süreçlerini temsil etmektedir. İkincisi ise kurucudur. Bilgi aktaran ya da eylemi tetikleyen bir araç olmanın ötesinde, doğa ve çevresel sorunların kavramsal biçimlenişinde de belirleyici bir rol üstlenmektedir. Bu iletişim biçimi, doğaya dair algılarımızı şekillendirerek, çevresel öğelerin nasıl anlamlandırıldığını etkilemektedir. Bu bağlamda çevre iletişimi, ormanların, nehirlerin veya doğal kaynakların tehdit unsuru ya da bereketli olarak algılamaya, sömürülebilecek ekonomik değerler ya da korunması gereken yaşamsal destek sistemleri olarak görülmesine aracılık edebilmektedir (Cox, 2010, s. 20-21). Çevre iletişimi disiplini, kapsamlı ve çok boyutlu bir inceleme alanları bulunmaktadır. Bu alanlar; çevresel söylem analizleri, toplumsal katılım süreçleri, çevre savunuculuğu, ekolojik temelli iş birliği ve uzlaşma yaklaşımları, risk iletişimi, popüler kültürde ve yeşil pazarlamada doğanın temsili ile medya ve çevre gazeteciliği gibi başlıklar çerçevesinde incelenebilmektedir (Cox, 2010, s. 16-19; Özmen, 2011, s. 113; Çetin, 2020, s.

84-85). Nitekim çevre iletişimi, insan-doğa ilişkisi çerçevesinde şekillenen çevresel sorunların toplumsal tartışmaların oluşumuna katkı sağlayan ve ekolojik farkındalık, sorumluluk ve eylem çağrıları üreten çok yönlü bir iletişimsel etkileşim süreci olarak tanımlanabilir.

Çevre iletişiminin önemli bir aktörü olan çevre gazeteciliği, 1960'lı yıllarda çevre hareketlerinin toplumsal anlamda karşılık bulması ve çevreciliğin kitlesel bir toplumsal hareket niteliği kazanmasının ardından şekillenmeye başlamıştır (Özmen, 2011, s. 85-86). 1962 yılında da Rachel Carson'ın "*Sessiz Bahar*" adlı eserinin kamuoyunda yarattığı etki, Birleşmiş Milletler ve UNESCO öncülüğünde başlatılan Uluslararası Çevre Eğitimi Programı ile birleştirilerek çevresel farkındalığın artmasına zemin hazırlamış ve kurumsal temelleri belirginleşen bir meslek haline gelmiştir (Öztürk, 2008: 25-26; Loftis, 2007, s. 32). Çevre gazeteciliği, bir habercilik ve yazış biçiminden ziyade bir yaşam biçimi, dünyaya ve bireye yönelik bir bakış tarzıdır (Frome, 1998, s. 21). Çevre gazeteciliği, çevresel konulara ilişkin haberlerin hazırlanması ve bu içeriklerin kamuoyuyla paylaşılmasını ifade etmektedir (Miller ve Spoolman, 2016, s. 322). Çevre gazeteciliği, canlı yaşamını içeren tüm ortamları ve bireylerin bu ortamlarda kurduğu etkileşimler sonucunda ortaya çıkan çevresel gelişmeleri medya yoluyla ele alarak topluma iletmeyi ve bu sorunlara dair çözüm önerilerinin sunulmasıdır (Budak, 2023, s. 27). Çevreyle ilişkili gelişmelerde doğru ve güvenilir bilgilerin iletilmesini ve bireylerin farkındalık kazanmasını amaçlayan çevre gazeteciliği, bir mücadele sahası olarak görülebilir (Baker, 2008, s. 30). Çevre gazeteciliği, kamuoyunu bilgilendirmekle sınırlı kalmayarak çevre sorunlarına yönelik hassasiyetin artmasına katkı sağlamakta ve toplumsal dönüşümü desteklemektedir. Ayrıca politika girişimlerini bile etkilemektedir. Bu bağlamda, çevre gazeteciliği çevresel meseleleri topluma taşıyarak, toplum genelinde çevre bilinci oluşturmaya amaçlamaktadır (Hansen, 2019, s. 88; Rashmi vd., 2024, s. 1458).

İklim değişikliği iletişimi veya iklim iletişimi alanı, 1980'lerin sonlarında iklim değişikliği konusunun kamuoyunda daha geniş kitlelerle tartışılmaya başlanmasıyla birlikte önem kazanmaya başlamıştır. Bilim insanları ve çevre örgütleri, iklim değişikliğinin olası etkilerini toplumla daha etkili bir şekilde paylaşmak amacıyla medyanın gücünden faydalanarak stratejik iletişim yöntemleri geliştirmiştir (Boykoff ve Boykoff, 2007, s. 1192). Bu kapsamda Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) oluşturulması, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin yürürlüğe girmesi ve uluslararası politikada iklim değişikliğinin yol açtığı risklerin kabul edilmesi önemli bir ilerleme olmuştur. Düzenlenen konferanslar, IPCC raporlarının ve bilimsel yayınların artışı, bunların izlenmesi ve haberleştirilmesi, küresel çapta iklim gazeteciliğinin gelişimine katkıda bulunmuştur (Brüggemann, 2017). Dolayısıyla iklim değişikliğinin medyada görünür olması, bilim iletişiminin bir parçası olan iklim iletişimini de ifade eder. İklim değişikliği iletişimi, hümanistik retorik analizlerden yorumlayıcı nitel araştırmalara ve hatta sosyal bilimler alanındaki nicel anket ve deney çalışmalarına kadar geniş bir araştırma ve felsefi yaklaşım yelpazesini içermektedir. İklim değişikliği iletişimi, iklim değişikliğiyle ilgili nasıl iletişim kurulduğunu ve bu iletişimden etkilenen çeşitli faktörleri incelemektedir. Bu alandaki araştırmaların çoğu iklim değişikliğinin kamuoyu tarafından nasıl anlaşıldığı, bu anlayışı etkileyen faktörler, medya kapsamı ve çerçeveleme, medya etkileri ile risk algıları gibi konulara odaklanmaktadır (Chadwick, 2017, s. 1). Öte yandan ilerleyen zamanda dijital ulusal ve uluslararası medya kuruluşu, iklim haberciliği başlığı altında içerik üretmeye başlamış ve pek çok gazete ise iklim krizi odaklı ek sayfalar yayımlamaya yönelmiştir. Bu alandaki eğitimlerin artırılması ve haber çerçevelerinin iklim habercileri tarafından oluşturulması henüz yeteri düzeye ulaşmamış olsa da büyük önem taşımaktadır. İklim haberciliğinin öne çıkan özelliklerinden biri, gelişen olayları belirli bir zaman diliminde takip etmesi nedeniyle anlık

bilgi akışı sağlamak yerine, uzun vadeli bir izleme süreci sonucunda kapsamlı haberler sunmasıdır (Arlt vd., 2011, s. 48).

İklim değişikliği, tartışmasız biçimde dünyanın en önemli çevresel sorunlarından biridir ve gazeteciler için en zorlu konular arasında yer almaktadır (Ward, 2008). Medyanın, görevi toplumun ilgilendiren konulara yönelik sade bir dil ile doğru, tam, dengeli, tarafsız haber üreterek okur/izler kitleyi bilgilendirmektir (Özkan, 2019, s. 68). Dolayısıyla iklim değişikliği haberleri de toplumsal, siyasi ve ekonomik açıdan ciddi ve geri dönüşmesi zor sonuçlar doğurduğundan, hem gazetecilerin haber yaparken dikkat etmesi gereken hem de kamuoyunun dikkatle takip ettiği konular arasında yer almaktadır. Medya, iklim değişikliği gibi sonuçları belirsizlikler barındıran, çok yönlü hızlı politik adımlar gerektiren konuları kamuoyunun gündemine taşımada önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle de ulusal basın kuruluşları ve televizyon kanalları, iklim değişikliği sorununun anlaşılması, alınabilecek önlemlerle ilişkili toplumsal farkındalığın artırılması ve iklim politikalarının şekillendirilmesinde en önemli kitle iletişim araçları arasında yer almaktadır (Şahin ve Üzelgün, 2016, s. 2). Kırk ülkede gerçekleştirilen bir araştırmada, iklim değişikliğiyle ilişkin bilgilerin büyük oranda haber kaynaklarından edinildiği ortaya koyulmuştur. Çalışmaya katılan bireylerin %9'u bloglar ve sosyal medya gibi alternatif ortamları, %3'ü özel iklim haberlerini, %15'i haber kuruluşlarının çevrimiçi sitelerini ve %35'i televizyonu bilgi edinme aracı olarak kullandıkları belirtilmiştir (Newman vd., 2019, s. 68).

İklim gazeteciliği, iklim değişikliği, özellikleri, nedenleri, etkileri ve iklim değişikliğiyle mücadele yolları hakkında bilgiler toplar, değerlendirir, seçer, sunar ve bunları medya yoluyla genel veya özel kitlelere iletimini sağlayan bir alandır (Schäfer ve Painter, 2020, s. 1). İklim gazeteciliğinin geleneksel gazetecilik sınırlarını aşmaktadır. Alan, basılı haber medyasının yanı sıra radyo, televizyon yayınları ve mobil uygulamaları da kapsamaktadır. Öte yandan yalnızca gazetelerin veya yayıncıların dijital uzantılarıyla sınırlı kalmayarak doğrudan dijital ortamda ortaya çıkan bağımsız medya kuruluşlarını da içermektedir (Painter, Kristiansen ve Schäfer, 2018, s. 1). Öte yandan iklim gazetecileri, iklim değişikliği konusuna odaklanan ve önde gelen ulusal haber kuruluşlarında yayımlanan haberlerin yazarları olarak tanımlanmaktadır. Dolayısıyla, yapılan tanım, gazetecilik uygulamalarına ve belirli bir düzeyde editöryal bağımsızlık oluşturan bir haber odası ortamına dayandırılmaktadır (Brüggemann ve Engesser, 2014, s. 400). İklim gazeteciliği analizleri, medya ekosisteminde meydana gelebilecek değişimleri dikkate almalıdır. Bu değişimler, gazetecilik medyasının kendi yapısal ve örgütsel dinamiklerini, onu çevreleyen farklı iletişim aktörlerini ve medya kullanım biçimlerindeki çeşitliliği kapsamaktadır (Schäfer ve Painter, 2020, s. 3). Ayrıca iklim değişikliği, toplumun birçok farklı alanını etkilediğinden, bu konunun dünyadaki diğer krizlerle bağlantılı bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Dolayısıyla, iklim gazeteciliğinin de farklı krizleri birbirinden bağımsız meseleler olarak değil, birbiriyle ilişkili dinamikler olarak değerlendirmesi ve haber anlatısını bu doğrultuda şekillendirmesi gerekmektedir (Cottle, 2021, s. 32).

İklim gazeteciliğinin (diğer habercilik türlerinde olduğu gibi) temel zorluklarından biri, farklı etkilere sahip nedenleri bir araya getirerek anlamlı bir bütün oluşturma görevidir. Temel mesele iklim değişikliğinin genellikle algılanan görünmezliği ve kademeli ilerleyişinin, raporlama yapanlar açısından bir ayrıcalık göstergesi olarak değerlendirilmesidir. İklim değişikliğinin nasıl raporlanacağı ve ele alınacağı hangi bakış açılarının ve geçmişlerin haberin çerçevesini belirleyeceği veya belirlemeyeceği problemi, temelde bir güç dengesi meselesidir (Bødker ve Morris, 2022, s. 3). Zorluklardan bir diğeri ise haberlerde denge unsurunu sağlamaktır. İklim değişikliği ele alınırken üç temel ayrım öne çıkmaktadır. Birinci görüş, iklim değişikliğinin insan tarafından oluşturulmadığı ve bu süreçte insan etkisinin bulunmadığını

savunmaktadır. İkinci görüş, insan etkisinin mevcut olduğunu kabul etmekle birlikte, bunun abartıldığını öne sürmektedir. Üçüncü görüş ise iklim değişikliğinin son derece ciddi bir mesele olduğunu ve öngörülenin de ötesinde ağır sonuçlar doğurabileceğini ileri sürmektedir (Giddens, 2009, s. 6).

İklim gazeteciliği, iklim, iklim değişikliği ve çevresel faktörleri içeren her alandaki gelişmeleri haberleştirmeyi amaçlayan bir gazetecilik dalıdır. Uzmanlık gerektiren bir alan olan iklim gazeteciliği, sadece sıcaklık ve hava değişimlerine odaklanmayarak enerji ve çevresel politikalarla birlikte gerek insani faktörlerini gözeterek gerekse gözetmeyerek iklim ekosistemini kapsamaktadır. İklim gazetecileri, iklim olaylarıyla ilgili olarak elde ettiği verileri, gazeteciliğin temel ilkeleri olan “doğru, tam, dengeli ve tarafsız” anlayışıyla kamuoyunu bilgilendirmek ve bilinçlendirmek amacıyla sunarak hayati bir rol üstlenmektedir. Çünkü gazeteciler, gerek insan etkinliğinin gerekse insan faktörü dışında gelişen iklim değişikliğine ilişkin ortaya çıkabilecek krizler hakkında bireylerin ve toplumların bilinçlenmesini sağlamalıdır. Böylece gazeteciler, krizin derinleşmesinin önlenmesi ve dünyanın geleceğinin korunabilmesi adına herkesin üstüne düşen görev ve sorumluluklarını hatırlatmak gibi önemli bir rol üstlenmesi gerekmektedir. Ayrıca iklim değişikliği sonucunda ortaya çıkan kriz anlarında dezenformasyonla mücadele etmek de gazetecilerin sorumluluğundadır. Gazeteciler, hem bireylerin hem de toplumların dezenformasyon içeriklerinden etkilenmemesi için gerçekleri net ve şeffaf bir şekilde ortaya koymak durumundadır. Ancak, böyle bir sorumluluk ve bilinçlendirme çabasıyla, iklim değişikliği sonucunda ortaya çıkabilecek sorunlara karşı daha az etkilenilebilir.

Yöntem

Araştırmada karma yöntem yaklaşımı benimsenmiştir. Karma yöntem yaklaşımı, hem nitel hem de nicel yöntemleri kullanarak elde edilen verilerin toplandığı, analiz edildiği ve bulguların bütünlendirildiği bir araştırma yöntemidir. Karma yöntem, tek bir yöntemle elde edilebilecek olandan daha geçerli ve güvenilir sonuçlar ortaya koymayı amaçlayan bir araştırma stratejisidir (Greene, Caracelli ve Graham, 1989; Tashakkori ve Creswell, 2007; Creswell ve Plano Clark, 2018). Bu araştırmada, araştırma amacı ve sorularının hem nitel hem de nicel yöntemlerle birlikte kullanarak açıklamaya olanak sağlaması sebebi ile karma araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Karma yöntem yaklaşımı içerisinde, yakınsayan paralel, açımlayıcı sıralı, keşfedici sıralı ve iç içe olmak üzere dört deseni vardır. Bu araştırmada yakınsayan paralel (eşzamanlı çeşitleme) desen kullanılmıştır. Yakınsayan paralel desende, nicel ve nitel veriler eşzamanlı olarak toplanır, analiz süreçleri birbirinden bağımsız şekilde yürütülür ve çoğunlukla araştırmanın tartışma ya da yorum bölümünde bu veriler bir araya getirilerek bütüncül bir değerlendirme yapılmaktadır. Bu desen türü, araştırmanın amacını ortaya koyulmasında nitel ve nicel verilere eşit derecede önem verdiğinden, nicel yöntemlerin (geniş örneklem boyutu, eğilimler, genellemeler) ve nitel yöntemlerin (küçük örnek, ayrıntılar, derinlik) çeşitli güçlüklerini ve örtüşmeyen zayıflıklarını bir araya getirdiği için araştırmada tercih edilmiştir (Creswell ve Plano Clark, 2018; Creswell, 2017). Paralel karma yöntem araştırması olarak desenlenen bu araştırmanın nicel boyutunda içerik analizi nitel boyutunda ise göstergebilimsel analizden yararlanılmıştır.

İçerik analizi ya da diğer ismiyle içerik çözümlemesi, yazılı ya da görselin materyalin sistematik şekilde analiz edilmesidir (Aziz, 2015). Nitel içerik analizinde metinler ya da görüşme kayıtları gibi sözel materyaller doğrudan incelenerek, insanlar arası iletişim biçimleri ve sosyal ilişkilerin yönü anlaşılmasına çalışmaktadır. Metnin belirli bölümleri, temalar ya da kavramlar altında kodlanarak bu unsurlar arasındaki değişken ilişkiler analiz edilmektedir. Nicel analizde ise elde edilen veriler, genellikle sayısal değerler ve oranlarla ifade edilir. İçerik analizi, içeriğin çeşitli yönlerini sayarak ve/veya kodlayarak her türlü içeriği özetlemek için

geliştirilen bir analiz tekniğidir (White ve Marsh, 2006). Araştırmada içerik yapılırken şu aşamalar takip edilmiştir: ilk aşamada veriler kodlanmış, ikinci aşamada temalar bulunmuş, üçüncü aşamada kodlar ve temalar düzenlenmiş, son aşamada ise bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Araştırmada, kullanılan bir diğer nitel araştırma yöntemlerinde biri olan göstergebilimsel yöntem kullanılmıştır. Göstergebilim, “göstergeleri inceleyen bilim dalı” ya da “göstergelerin bilimsel incelemesi” olarak ifade edilebilir (Rıfat, 2014). Göstergebilim, iletişim amacıyla tüm araçları inceleyerek, bu araçlar arasındaki ilişkileri araştıran ve farklı türlerini belirlemeye çalışan bir bilim dalıdır. Ayrıca göstergebilim, sosyal yaşamın bir parçası olarak tasarlanmış nesne, obje, olay veya durumların dilsel ve anlamsal açıdan yorumlanmasıdır. Göstergebilim çalışmaları, ima edilen mesajları, ideolojileri, alt anlamları, değerleri ve kültürleri çözümlemeye çalışırken aynı zamanda herhangi bir mesajın ya da iletinin oluşturulması sürecinde de doğru ve bilinçli gösterge kullanımını sağlamaktadır. Dolayısıyla göstergebilimle ilgilenmek demek kültür ve insanla ilgilenmek anlamına gelmektedir. Modern anlamda göstergebilimin temelleri 20. yüzyılın başlarında atılmıştır. Özellikle Amerikalı Charles Sanders Pierce ve İsviçreli Ferdinand de Saussure’un çalışmaları bu dönemde göstergebilimsel analizlerde yaygın bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Erkman, 2005, Saussure, 1985’ten aktaran Yaşa, 2020; Tos, 2024; Çelik ve Özçınar, 2021). Nitel araştırmalar kapsamında değerlendirilen göstergebilim, bir konunun çeşitli boyutlarını incelerken aynı zamanda yorumlayıcı bilgi aracılığıyla konunun daha derinlemesine anlaşılmasını sağlamaktadır. Ayrıca göstergebilim, temsilleri açığa çıkarmada ve anlamlandırmada da oldukça önemlidir (Akbayır ve Akbayır, 2024; Kılıç ve Akbayır, 2023).

Araştırmanın Amacı ve Soruları

Bu araştırma, iklim değişikliği sonucunda meydana gelen doğal afetleri konu alan haber metinlerini ve fotoğraflarını konu edinmektedir. Bu bağlamda, kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun gibi beş farklı felakete ait haber metinleri ve fotoğrafları üzerine odaklanılmaktadır. Araştırmanın amacı, iklim değişikliği sonucunda ortaya çıkan doğal afet haberlerinin metinlerini ve haberlerde kullanılan haber fotoğraflarındaki göstergesel öğeleri, okuyuculara aktarılacak istenilen mesajları çözümlemektir. Araştırmanın konusu dikkate alınarak oluşturulan araştırma soruları şunlardır:

- 1) İklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afetlere ilişkin haber metinlerinin içeriksel özellikleri nelerdir?
- 2) İklim değişikliği haberlerinde kullanılan felaket fotoğraflarındaki temel görsel göstergeler nelerdir ve bu göstergeler nasıl anlamlandırılmaktadır?
- 3) Haber fotoğraflarındaki görsel temsiller, okuyuculara nasıl mesajlar iletmekte ve bu mesajlar iklim değişikliği algısını nasıl şekillendirmektedir?
- 4) İklim değişikliğiyle ilgili haber içerikleri ve görsellerinde umut ve çözüm odaklı temsillere ne ölçüde yer verilmektedir?

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, iklim değişikliği haberlerinde yer alan metin ve fotoğraflar oluşturmaktadır. Ancak bu evrendeki hem tüm metinlere hem de tüm fotoğraflara ilişkin bir analizin gerçekleşmesindeki güçlük nedeniyle “kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun” doğal afetlerinden “olasılık temelli olmayan” örnekleme yöntemlerinden “amaçlı örnekleme” yöntemiyle seçilen 125 haber metni ve beş farklı (kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun) kategoriye ait birer haber fotoğrafı araştırmanın örneklemini

oluşturmuştur. Amaçlı örnekleme yöntemlerinden ise “maksimum çeşitlilik örnekleme” kullanılmıştır. Maksimum çeşitleme için “Similarweb” sitesinin Türkiye’de “Haberler ve Medya” kategorisindeki Mayıs 2025 verileri ölçüt alınarak ülke sıralamasına göre ilk beş içerisinde yer alan en sık ziyaret edilen beş internet haber siteleri sırasıyla hurriyet.com.tr, mynet.com, sozcu.com.tr, ensonhaber.com, haber7.com’dur. Bu doğrultuda, en sık ziyaret edilen beş haber sitesinden her bir doğal afete yönelik beş haber seçilerek toplamda 125 haber örnekleme dahil edilmiştir. Araştırmada göstergebilimsel analiz yapılmak için kullanılan beş görsel ise Google arama motorunun görseller kısmında iklim değişikliğiyle ilgili “kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun” doğal afetlerine ilişkin kategoriler çerçevesinde arama yapılarak örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada seçilen doğal afetlere ilişkin beş haber fotoğrafının seçilme nedeni Google arama motorunun görseller kısmında iklim değişikliğiyle ilgili arama yapıldığı zaman seçilen görsellerin sık tekrarlandığı gözlemlenmiştir. Ayrıca seçilen beş görsel hem araştırma konusunu açıklamak ve anlamlandırmak açısından hem de iklim değişikliğiyle bağlantılı felaketlerin medyada nasıl temsil edildiğini anlamlandırmak açısından iyi örneklem olmalarıdır. Öte yandan araştırma için amaçsal örneklem yöntemiyle seçilen haber fotoğrafları iklim değişikliğinin dramatik sonuçlarını gözler önüne sererken aynı zaman iklim krizine karşı da toplumsal algıları şekillendiren unsurlar barındırmaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

“Similarweb” sitesinin Türkiye’de “Haberler ve Medya” kategorisindeki Mayıs 2025 verileri ölçüt alınarak ülke sıralamasına göre ilk beş içerisinde yer alan en sık ziyaret edilen beş internet haber sitesi’nden (hurriyet.com.tr, mynet.com, sozcu.com.tr, ensonhaber.com, haber7.com) her bir doğal afete yönelik beş haber seçilerek toplamda 125 haber veri olarak toplanmıştır. Göstergebilimsel analiz yapmak için seçilen beş felakete ait doğal afet görselleri ise Google arama motorunun görseller kısmında iklim değişikliğiyle ilgili “kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun” doğal afetlerine ilişkin kategoriler çerçevesinde arama yapılarak toplanmıştır.

Nitel ve nicel içerik analizine yönelik olarak kodlama cetveli oluşturulmuştur. Oluşturulan kodlama cetvelindeki temalar ve kodlar nitel analiz programı olan MAXQDA programına aktarılmıştır. Daha sonra aktarılan temalar altında kodlama cetveli yardımıyla beş doğal afete ilişkin 125 haber kodlanmıştır. Kodlamalar yapıldıktan sonra hepsi tekrar gözden geçirilmiştir. Nicel içerik analizi çerçevesinde 281 temada toplamda 1911 kodlama yapılmıştır. Daha sonra kodlanan veriler içerik analizi bulguları başlığı altında yorumlanmıştır. Veriler analiz edilirken frekans analizi ve yüzde oranları araştırmaya dahil edilmiştir.

Göstergebilimsel anlam oluşturma sürecine Saussure ve Roland Barthes, farklı yaklaşımlar getirmiştir. Saussure, göstergebilimsel anlam temellerini gösterge, gösteren ve gösterilen kavramlarıyla ilişkilendirirken, Barthes ise anlamlandırmayı temel ve yan anlam kavramları üzerinden değerlendirmektedir. Bu çalışmada, Saussure’ün göstergebilimsel anlamlandırma süreci olan gösterge, gösteren ve gösterilen kavramlarıyla değerlendirilmiştir. Araştırmada öncelikli olarak göstergeler açığa çıkarılmış ve daha sonra göstergelerin altında yatan gösteren ve gösterilenler anlamlandırılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda, göstergeler, gösteren ile gösterileni bir arada barındıran bütünlük bir çatıdır. Gösterenler, fotoğrafta veya metinde yer alan yazı, mekân, şekil, renk vb. gibi unsurları temsil eden öğelerden oluşmaktadır. Gösterilenler ise gösteren unsurlarından hareketle bu unsurların oluşturduğu duygu ve düşüncelerin altında yatan derinlemesine anlamları ifade etmektedir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada, içerik analizinde kodlamaların geçerlik ve güvenirlik analizi farklı araştırmacı tarafından yapılmıştır. MAXQDA programına aktarılan veriler, alanında uzman bir araştırmacı tarafından kodlanmış ve araştırmacıların gerçekleştirdiği kodlamalar program üzerinde birleştirilmiştir. Kodlayıcılar arası uzlaşma sürecine dâhil edilen belgede fikir birliği oluşturmak amacıyla, kodlayıcılar bir araya gelerek benzer anlamlar içeren kodları ortak bir kavram altında toplamış ya da işaretledikleri kodların doğruluğunu gözden geçirerek uygun olmayanları çıkarmıştır. Bu doğrultuda, araştırmacıların bağımsız olarak kodladığı belgeler MAXQDA yazılımı aracılığıyla Kappa analizi ile değerlendirilmiş ve bu analiz sonucunda kodlayıcılar arası uzlaşma sağlanmıştır. Analiz sonucunda Kappa katsayısı “**Kappa = (Po - Pc) / (1 - Pc) = 0.82 (%82)**” olarak bulunmuş ve Viera ve Garret’e (2005, s. 362) göre bu katsayı “neredeyse mükemmel” uyum düzeyinde güvenilir olarak ifade edilmektedir.

$P(\text{observed}) = Po = a / (a + b + c) = 0.82 / P(\text{chance}) = Pc = 1 / \text{Kodların Sayısı} = 1 / 37 = 0.03$
 $Kappa = (Po - Pc) / (1 - Pc) = 0.82$. Bölüm başına eşit olmayan sayıda kod mevcutsa veya değerlendirilecek yalnızca bir kod varsa: $P(\text{chance}) = Pc = \text{Kodların Sayısı} / (\text{Kodların Sayısı} + 1)^2 = 0.03$
 $Kappa = (Po - Pc) / (1 - Pc) = 0.82$ (Po= Gözlemlenen Uyum Yüzdesi; Pc=Şansa Bağlı Olarak Beklenen Uyum Yüzdesi).

Bulgular ve Yorum

Nicel İçerik Analizi Bulguları

Tablo 1: İklim Değişikliği Sonucunda Oluşan Doğal Afet Haberlerinin* Amacı

Doğal Afet Haberlerinin Amacı	Tayfun Frekans (f) Yüzde (%)	Sel Frekans (f) Yüzde (%)	Orman Yangını Frekans (f) Yüzde (%)	Kuraklık Frekans (f) Yüzde (%)	Buzulların Erimesi Frekans (f) Yüzde (%)
Bilgilendirici	f 25 / % 16,0	f 25 / % 15,9	f 25 / % 16,2	f 25 / % 15,4	f 25 / % 14,8
Şaşırtıcı	f 25 / % 16,0	f 25 / % 15,9	f 23 / % 14,9	f 25 / % 15,4	f 25 / % 14,8
Merak Uyandırıcı	f 25 / % 16,0	f 25 / % 15,9	f 24 / % 15,6	f 25 / % 15,4	f 25 / % 14,8
Heyecanlandırıcı	f 25 / % 16,0	f 25 / % 15,9	f 25 / % 16,2	f 25 / % 15,4	f 25 / % 14,8
Endişelendirici	f 25 / % 16,0	f 25 / % 15,9	f 23 / % 14,9	f 21 / % 13,0	f 22 / % 13,0
Korku	f 25 / % 16,0	f 25 / % 15,9	f 22 / % 14,3	f 20 / % 12,3	f 22 / % 13,0
Uyarıcı	f 6 / % 3,8	f 7 / % 4,5	f 9 / % 5,8	f 20 / % 12,3	f 23 / % 13,6
İkna Edici	-	-	f 2 / % 1,3	-	f 1 / % 0,6
Eğitici	-	-	f 1 / % 0,6	f 1 / % 0,6	f 1 / % 0,6
Toplam	156 / %100	157 / %100	154 / %100	162 / %100	169 / %100

*Bazı haberler birden fazla kez kodlanmıştır.

Tablo 1’de görüldüğü üzere, iklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afet haberlerinin amaçlarına ilişkin frekans ve yüzde dağılımları analiz edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre, tayfun, sel, orman yangını, kuraklık ve buzulların erimesi gibi afet türlerine yönelik haberlerin büyük çoğunluğu “bilgilendirici” (tayfun: %16, sel: %15,9, orman yangını: %16,2, kuraklık: %15,4, buzul erimesi: %14,8), “şaşırtıcı” (tayfun: %16, sel: %15,9, orman yangını: %14,9), “merak uyandırıcı” (tayfun: %16, sel: %15,9, orman yangını: %15,6) ve “heyecanlandırıcı” (tayfun: %16, sel: %15,9, orman yangını: %16,2) amaçlar taşıdığı tespit edilmiştir. Bu bulgular, afet haberlerinin temel olarak bireylere ilişkin kamuoyunu bilgilendirme ve dikkat çekme işlevi gördüğünü ortaya koymaktadır. Ayrıca “endişelendirici” ve “korku” (orman yangını: endişe %14,9, korku %14,3; kuraklık: endişe %13, korku %12,3) amaçlı haberlerin de önemli bir orana sahip olduğu görülmektedir. Bu durum, iklim değişikliğinin meydana getirdiği birtakım tehditlerin internet kullanıcıları üzerinde genellikle olumsuz duyguları tetikleyebileceği şekilde sunulduğunu göstermektedir. Bununla birlikte “uyarıcı” amacıyla internet kullanıcılarıyla

paylaşılan haberlerin özellikle kuraklık (%12,3) ve buzulların erimesi (%13,6) gibi uzun vadeli risklerde daha ön planda olduğu dikkat çekmektedir. Öte yandan “ikna edici” ve “eğitici” (ikna edici: orman yangını %1,3, buzul erimesi %0,6; eğitici: orman yangını %0,6, kuraklık %0,6, buzulların erimesi %0,6) amaçların tüm afet türlerinde diğer amaçlara kıyasla oldukça düşük oranda kaldığı söylenebilir. Dolayısıyla internet haber sitelerindeki iklim değişikliğine bağlı doğal afet haberlerinde ağırlıklı olarak bilgilendirme, dikkat çekme ve duygusal harekete geçirme amaçlarının benimsendiği tespit edilirken eğitici ve ikna edici amaçları taşıyan haberlere ise oldukça sınırlı yer verildiği görülmektedir.

Tablo 2: Doğal Afet Haberlerinin İnternet Haber Sitelerindeki Konu Kategorilerine Göre Dağılımı

Haberlerin Konu Kategorileri Dağılımı	Dünya	Gündem	3. Sayfa	Güncel	Ülke’ de Bugün	Günün İçinden	İç Haber	Avrupa	Ekonomi	Yaşam ve Kültür	Sıra Dışı	Trend Haber	Bilim ve Teknoloji
Tayfun	f 25 % 100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sel	f 14 % 56	f 5 % 20	f 1 % 4	f 4 % 16	f 1 % 4	-	-	-	-	-	-	-	-
Orman Yangını	f 6 % 24	f 7 % 28	f 4 % 16	f 6 % 24	-	f 1 % 4	f 1 % 4	-	-	-	-	-	-
Kuraklık	f 4 % 16	f 7 % 28	f 1 % 4	f 5 % 20	-	-	-	f 1 % 4	f 4 % 16	f 2 % 8	-	-	f 1 % 4
Buzulların Erimesi	f 8 % 32	f 1 % 4	-	-	-	f 1 % 4	-	-	f 1 % 4	f 4 % 16	f 1 % 4	f 3 % 12	f 6 % 24

Doğal afetlere ilişkin internet haberlerinin konu kategorilerine göre dağılımı beş afet türü (tayfun, sel, orman yangını, kuraklık, buzulların erimesi) çerçevesinde incelenmiştir. Bu doğrultuda, tayfun haberlerinin tamamı (f=25 / %100) yalnızca “dünya” kategorisinde yer aldığı ve başka hiçbir kategoriye dağılmadığı görülmektedir. Bu bağlamda, Türkiye’de tayfun doğal afetinin görülmediğini, büyük oranda uluslararası düzeyde değerlendirildiğini ve dolayısıyla yerel bağlamda ele alınmadığını göstermektedir. Öte yandan sel haberlerinin de çoğunluğu (%56) yine “Dünya” kategorisinde yer almaktadır. Tayfun doğal afetinden sonra en çok “dünya” kategorisinde (f=14 / %56) yer alan sel haberleri aynı zamanda “gündem” (f=5 / %20), “güncel” (f=4 / %16), “3. sayfa” (f=1 / %4) ve “Ülke’de Bugün” (f=1 / %4) gibi farklı internet haber siteleri kategorileri altında da sunulmuştur. Dolayısıyla bu bulgular, tayfun ve sel gibi yıkıcı ve ani gelişen afetlerin daha çok uluslararası boyutta ele alındığını ancak sel haberlerinin Türkiye özelinde gündem ve güncel başlıklarda da yer aldığına işaret etmektedir. Orman yangını haberleri ise daha dengeli bir dağılım göstermektedir. İnternet haber sitelerindeki orman yangını haberlerinin kategorisel dağılımına bakıldığında ise “gündem” (f=7 / %28), “güncel” (f=6 / %24) ve “dünya” (f=6 / %24) kategorilerinde yer aldığı bunun yanı sıra “3. sayfa” (f=4 / %16), “iç haber” (f=1 / %4) ve “günün içinden” (f=1 / %4) gibi kategorilerde de internet kullanıcılarına sunulduğu görülmektedir. Genel olarak orman yangını haberleri incelendiğinde, genel anlamda yerel çerçevede ele alındığı tespit edilirken aynı zamanda uluslararası çerçevede de farklı okur kitlelerine ulaştırıldığı tespit edilmiştir. Kuraklık haberleri

de birden fazla kategorileri de yer almakla birlikte daha çok “gündem” (f=7 / %28) ve “güncel” (f=5 / %20) kategorilerinde yoğunlaşmaktadır. Bunun yanı sıra “3. sayfa”, “Avrupa” ve “bilim ve teknoloji” kategorilerinde de sınırlı oranda yer aldığı görülmektedir. Bu bağlamda, kuraklık haberlerine yönelik hem sosyoekonomik etkiler hem de kuraklığın bilimsel yönleriyle haberleştirildiği incelenen haberlerde tespit edilmiştir. Buzulların erimesine ilişkin haberler ise dikkat çekici bir biçimde “sıra dışı” (f=1 / %4), “yaşam ve kültür” (f=4 / %16), “trend haber” (f=3 / %12) gibi daha spesifik kategorilerde yer almakta, bu da konunun daha çok bilimsel ve kültürel bir çerçevede sunulduğunu göstermektedir. Dolayısıyla bu afet türü haberlerde küresel bir sorun olarak ele alınırken bilimsel ve kültürel bir bakış açısıyla internet kullanıcılarına sunulduğu söylenebilir.

Tablo 3: Doğal Afet Haberlerinin Başlık Konularına Göre Dağılımı

	Kuraklık Frekans (f) Yüzde (%)	Sel Frekans (f) Yüzde (%)	Buzulların Erimesi Frekans (f) Yüzde (%)	Tayfun Frekans (f) Yüzde (%)	Orman Yangını Frekans (f) Yüzde (%)
Doğal Afet Haberlerinin Başlıklara Göre Konu Dağılımı	Tehlike uyarısı f 7 / % 28	Ölüm f 13 / % 52	Buzul Erimesi Riski f 9 / % 36	Ölüm f 13 / % 52	Yangın Alarmı f 10 / % 40
	Su Tüketimi f 3 / % 12	Ev Yıkımı f 3 / % 12	İnsan Yaşamına Tehdit f 4 / % 16	Tayfun Alarmı f 5 / % 20	Tahliye f 4 / % 16
	Kuraklık Alarmı f 3 / % 12	Tahliye f 2 / % 8	Deniz Seviyesi f 3 / % 12	Tahliye f 2 / % 8	Kontrol Alma f 4 / % 16
	Tarım f 3 / % 12	Yolların Kapanması	Olağan Dışı Sıcaklıklar f 3 / % 12	Yaralıları f 1 / % 4	Uyarı f 4 / % 16
	Baraj Kuruması f 2 / % 8	Felakete Hazırlık f 1 / % 4	Metan Gazı f 1 / % 4	Uçuş İptali f 1 / % 4	Yaralıları f 1 / % 4
	Sıcaklık Rekoru f 2 / % 8	Kayıp f 1 / % 4	Kuzey Kutbu Bilgilendirmesi f 1 / % 4	Mahsur Kalma f 1 / % 4	Yangın Mücadele Eğitimi f 1 / % 4
	Su Kaybını Önleme f 1 / % 4	Tehlike Uyarısı f 1 / % 4	Sel Uyarısı f 1 / % 4	Ev Yıkımı f 1 / % 4	Yaygınlarla ilgili Soruşturma f 1 / % 4
	Deniz Suyu Kullanımı f 1 / % 4	Araba Hasarı f 1 / % 4	Virüs f 1 / % 4	Kurtarma f 1 / % 4	-
	Göl Kuruması f 1 / % 4	Artan Yağış f 1 / % 4	Sıcaklık Rekoru f 1 / % 4	-	-
	Küresel Isınma Sergisi f 1 / % 4	Hayvan Telefi f 1 / % 4	Ekonomik Harcama f 1 / % 4	-	-
	Göç f 1 / % 4	-	-	-	-
	f 25 / % 100	f 25 / % 100	f 25 / % 100	f 25 / % 100	f 25 / % 100

Tablo 3’te görüldüğü üzere, iklim değişikliği bağlamında değerlendirilen doğal afet haberlerinin başlıklara göre konu dağılımı beş afet türü özelinde ele alınmıştır. Bu bağlamda, kuraklık konulu haber başlıklarında en sık karşılaşılan tema f=7 (%28) ile “tehlike uyarısı” olurken, bunu eşit frekanslarla f=3 (%12) oranında “su tüketimi”, “kuraklık alarmı”, “tarım”,

“sıcaklık rekoru” ve “baraj kuruması” konuları takip ederken yine eşit frekanslarla $f=1$ (%8) “su kaybını önleme”, “deniz suyu kullanımı”, “göl kuruması”, “küresel ısınma sergisi” ve “göç” konuları da takip etmektedir. Sel afetine yönelik haberlerde ise en yüksek oranda karşılaşılan konu başlığı $f=13$ (%52) ile “ölüm” temasıdır. Bu oran, sel haberlerinde can kaybı unsurunun ön planda tutulduğunu göstermektedir. Bu konu başlığını $f=3$ (%12) oranlarıyla “ev yıkımı” ve $f=2$ (%8) ile “tahliye” konuları takip etmektedir. Sel haberleriyle bağlantılı geriye kalan haber başlıkları ise genellikle $f=1$ (%4) düzeyinde olup “yolların kapanması”, “felakete hazırlık”, “kayıp”, “tehlike uyarısı”, “araba hasarı”, “aşırı yağış”, “hayvan telefı” gibi konularında yer aldığı görülmektedir. Buzulların erimesi ile ilgili haber başlıklarında en sık karşılaşılan konu $f=9$ (%36) ile “buzul erimesi riski” olurken, bunu $f=4$ (%16) ile “insan yaşamına tehdit” ve $f=3$ (%12) ile “deniz seviyesi” ve “olağan dışı sıcaklıklar” gibi konular takip etmiştir. Diğer başlıklardaki konular ise $f=1$ (%4) oranlarında “metan gazı”, “Kuzey Kutbu bilgilendirmesi”, “sel uyarısı”, “virüs”, “sıcaklık rekoru” ve “ekonomik harcama” gibi çeşitli temalarla dağılmıştır. Tayfun haberlerinde ise en sık karşılaşılan haber başlığı konusu $f=13$ (%52) ile yine “ölüm” olmuştur. Bu bulguyu $f=5$ (%20) ile “tayfun alarmı” ve $f=2$ (%8) ile “tahliye” konuları takip etmektedir. Ayrıca $f=1$ (%4) frekansla “yaralılar”, “uçuş iptali”, “mahsur kalma”, “ev yıkımı”, “kurtarma” gibi konulara da başlıklarda yer verildiği görülmektedir. Son olarak orman yangını konulu haber başlıklarında en sık rastlanan konu $f=10$ (%40) ile “yangın alarmı” olurken, bunu $f=4$ (%16) ile “tahliye” ve yine aynı oranla “kontrolle alma” ve “uyarı” temaları izlemiştir. Diğer haber başlıklarındaki konular arasında ise $f=1$ (%4) frekansla “yaralılar”, “yangınla mücadele eğitimi” ve “yangınlarla ilgili soruşturma” yer almaktadır.

Tablo 4: İklim Değişikliği Sonucunda Oluşan Doğal Afet Haberlerinin Tonu

Doğal Afet Haberlerinin Tonu	Olumlu Frekans (f) Yüzde (%)	Olumsuz Frekans (f) Yüzde (%)	Ne Olumlu Ne Olumsuz Frekans (f) Yüzde (%)
Tayfun	-	f 22 / % 88	f 3 / % 12
Sel	-	f 20 / % 80	f 5 / % 20
Orman Yangını	f 5 / % 20	f 16 / % 64	f 4 / % 16
Kuraklık	f 4 / % 16	f 19 / % 76	f 2 / % 8
Buzulların Erimesi	f 3 / % 12	f 22 / % 88	-
Toplam	f 12	f 99	f 14

İklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afetlere ilişkin haberlerin ton (olumlu, olumsuz ve ne olumlu ne olumsuz) dağılımı sunulmuştur. Tabloya genel olarak bakıldığında, haberlerin önemli bir çoğunluğunun 99 haberin olumsuz tonda sunulduğu görülmektedir. Olumsuz tonlamanın olduğu doğal afetler incelendiğinde tayfun ($f=22$ / %88), sel ($f=20$ / %80), orman yangını ($f=16$ / %64), kuraklık ($f=19$ / %76) ve buzulların erimesi ($f=22$ / %88) oranlarının olduğu tespit edilmiştir. Bu yüksek olumsuz oranlar, doğal afet haberlerinin kamuoyunda tehdit, ölüm, kayıp ve kriz vurgusuyla internet okuyucularına yönelik olumsuz bir şekilde ele alındığını göstermektedir. Öte yandan, olumlu ton taşıyan haberlerin oranı oldukça sınırlıdır. Orman yangını haberlerinin %20’si ($f=5$), kuraklık haberlerinin %16’sı ($f=4$) ve buzulların erimesi ile ilgili haberlerin %12’si ($f=3$) olumlu olarak internet kullanıcılarına aktarılmıştır. Bu durum haberlerde ön plana çıkan afetle ilgili olumlu projeler, eğitimler, müdahale başarısı ve iyileştirme süreçleriyle doğrudan bağlantılıdır. Ne olumlu ne de olumsuz tonda yazılmış haberler ise sel haberlerinde %20 ($f=5$), tayfunlarda %12 ($f=3$), orman yangınlarında %16 ($f=4$) ve kuraklık haberlerinde %8 ($f=2$) olarak tespit edilmiştir. Buzulların erimesi ile ilgili haberlerde ise bu kategoride herhangi bir içerik bulunmamaktadır. Bu durum, özellikle çevresel etkileri uzun vadeli olan afetlerin daha belirgin ve net çerçevelerle sunulduğunu göstermektedir.

Tablo 5: İklim Değişikliği Sonucunda Oluşan Doğal Afet Haberlerinde Görsel Kullanımı

Doğal Afet Haberlerinde Görsel Kullanımı	Tek Görsel Frekans (f) Yüzde (%)	İki Görsel Frekans (f) Yüzde (%)	Üç veya Daha Fazla Görsel Frekans (f) Yüzde (%)	Görsel Kullanımı Yok Frekans (f) Yüzde (%)
Tayfun	f 10 / % 40	f 3 / % 12	f 12 / % 48	-
Sel	f 10 / % 40	f 3 / % 12	f 11 / % 44	f 1 / % 4
Orman Yangını	f 7 / % 28	f 8 / % 32	f 9 / % 36	f 1 / % 4
Kuraklık	f 5 / % 20	f 2 / % 8	f 17 / % 68	f 1 / % 4
Buzulların Erimesi	f 7 / % 28	f 6 / % 24	f 12 / % 48	-

Tablo 5’te görüldüğü üzere, iklim değişikliği sonucunda oluşan beş farklı doğal afete ilişkin haberlerdeki görsel kullanım dağılımları sunulmuştur. Bu doğrultuda, en yüksek oranda “üç veya daha fazla görsel” kullanımının “kuraklık” haberlerinde yer aldığı dikkat çekmektedir. Kuraklık haberlerini sırasıyla “buzulların erimesi” (f=12 / %48), “tayfun” (f=12 / %48), “sel” (f=11 / %44) ve “orman yangını” (f=9 / %36) doğal afetleri izlemektedir. Öte yandan, “tek görsel” kullanımının en yaygın olduğu afet türleri “tayfun” (f=10 / %40) ve “sel” (f=10 / %40) olarak tespit edilmiştir. “Orman yangını” (f=7 / %28) ve “buzulların erimesi” (f=7 / %28) doğal afet haberlerinde de benzer oranda tek görsel kullanımına rastlanırken, bu oran “kuraklık” (f=5 / %20) haberlerinde daha düşüktür. “İki görsel” kullanılan haberler incelendiğinde, en fazla oranın “orman yangını” haberlerinde (f=8 / %32) olduğu görülmektedir. Orman yangını haberlerini ise sırasıyla “buzulların erimesi” (f=6 / %24), “tayfun” (f=3 / %12) ve “sel” (f=3 / %12) takip ederken, “kuraklık” (f=2 / %8) haberlerinde bu oran oldukça düşük kalmıştır. “Görsel kullanılmayan” doğal afet haberleri açısından değerlendirildiğinde ise yalnızca “sel” (f=1 / %4), “orman yangını” (f=1 / %4) ve “kuraklık” (f=1 / %4) haberlerinde herhangi bir görsel kullanımı durumuna rastlanılmamıştır.

Tablo 6: İklim Değişikliği Sonucunda Oluşan Doğal Afet Haberlerinin Kaynağı

Doğal Afet Haberlerinin Kaynağı	Tayfun Frekans (f) Yüzde (%)	Sel Frekans (f) Yüzde (%)	Orman Yangını Frekans (f) Yüzde (%)	Kuraklık Frekans (f) Yüzde (%)	Buzulların Erimesi Frekans (f) Yüzde (%)
Anadolu Ajansı (AA)	f 7 / % 28	f 5 / % 20	f 8 / % 32	f 5 / % 20	f 10 / % 40
Demirören Haber Ajansı (DHA)	f 4 / % 16	f 12 / % 48	f 10 / % 40	f 7 / % 28	f 2 / % 8
İhlas Haber Ajansı (İHA)	f 8 / % 32	f 4 / % 16	f 2 / % 8	f 5 / % 20	f 1 / % 4
Anka Haber Ajansı	-	-	-	f 2 / % 8	-
Hürriyet	f 1 / % 4	-	-	f 1 / % 4	f 4 / % 16
Mynet	f 2 / % 8	f 1 / % 4	-	f 2 / % 8	f 3 / % 12
Sözcü	f 1 / % 4	f 1 / % 4	f 2 / % 8	f 1 / % 4	f 2 / % 8
Haber 7	-	f 1 / % 4	f 2 / % 8	f 1 / % 4	f 1 / % 4
Ensonhaber	f 2 / % 8	f 1 / % 4	f 1 / % 4	f 1 / % 4	f 2 / % 8
Toplam	f 25 / % 100	f 25 / % 100	f 25 / % 100	f 25 / % 100	f 25 / % 100

Tablo 6’da görüldüğü üzere, iklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afet haberlerinin kaynaklara göre dağılımı sunulmuştur. Bu bağlamda her bir afet türü için toplam f=25 haber dikkate alınmış ve bu haberlerin hangi haber ajansı ya da medya kuruluşu tarafından üretildiği frekans ve yüzde oranlarıyla birlikte gösterilmiştir. “Tayfun” haberlerine bakıldığında en fazla haber üreten kaynağın f=8 (%32) ile İhlas Haber Ajansı (İHA) olduğu görülmektedir. İhlas

Haber Ajansı'nı sırasıyla Anadolu Ajansı (AA) f=7 (%28), Demirören Haber Ajansı (DHA) f=4 (%16), Ensonhaber f=2 (%8), Mynet f=2 (%8), Hürriyet f=1 (%4) ve Sözcü f=1 (%4) izlemektedir. “Sel” konulu haberlerde ise en fazla kaynağın kullanıldığı ajans DHA’dır (f=12 / %48). Bu haber ajansını, AA f=5 (%20) ve İHA f=4 (%16) takip etmektedir. Hürriyet, Mynet, Sözcü, Haber 7 ve Ensonhaber’in her biri yalnızca birer sel haberiyle (%4) bu konuya kaynaklık etmiştir. Orman yangınına ilişkin haberlerde ise DHA f=10 (%40) ile öne çıkarken, bu ajansı AA f=8 (%32), Sözcü f=2 (%8), Mynet f=2 (%8), ve İHA f=2 (%8) takip etmektedir. Kuraklık haberlerinde DHA’nın f=7 (%28) ile en fazla haber kaynağı olduğu görülmektedir. AA ve İHA’nın her biri f=5 (%20) habere kaynak olurken, Anka Haber Ajansı da f=2 (%8) oranında kuraklık haberine kaynaklık ettiği tespit edilmiştir. Mynet, Hürriyet, Sözcü ve Ensonhaber’in her biri yalnızca f=1 (%4) oranında kuraklık haberlerine kaynaklık etmiştir. “Buzulların erimesi” konulu haberlerde ise en fazla katkı sağlayan kaynak AA’dır (f=10 / %40). Anadolu ajansını Hürriyet (f=4 / %16), Mynet (f=3 / %12), DHA (f=2 / %8), Sözcü (f=2 / %8), Ensonhaber (f=2 / %8), ve İHA (f=1 / %4) izlemektedir.

Tablo 7: İklim Değişikliği Sonucunda Oluşan Doğal Afet Haberlerinde* Link (Bağlantı) Kullanımı

Doğal Afet Haberlerinde Link (Bağlantı Kullanımı)	Tayfun Frekans (f) Yüzde (%)	Sel Frekans (f) Yüzde (%)	Orman Yangını Frekans (f) Yüzde (%)	Kuraklık Frekans (f) Yüzde (%)	Buzulların Erimesi Frekans (f) Yüzde (%)
Var	f 29 / % 69	f 20 / % 57,1	f 16 / % 53,3	f 34 / % 72,3	f 19 / % 54,3
Yok	f 13 / % 31	f 15 / % 42,9	f 14 / % 46,7	f 13 / % 27,7	f 16 / % 45,7
Toplam	f 42 / % 100	f 35 / % 100	f 30 / % 100	f 47 / % 100	f 35 / % 100

*Bazı haberler birden fazla kez kodlanmıştır.

Tablo 7’de görüldüğü üzere, iklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afetlere ilişkin haberlerde link (bağlantı) kullanımına dair bulgular sunulmuştur. Her bir doğal afet haberi birden fazla bağlantı kullanımı içerdiği noktada haberler birden fazla kez kodlanmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde, bağlantı kullanımının tüm afet türlerinde çoğunlukla tercih edildiği görülmektedir. Kuraklık (f=34 / %72,3) haberlerinde bağlantı kullanımı oldukça yüksek olmakla birlikte bu haberleri “tayfun” haberleri (f=29 / %69) ve “sel” haberleri (f=20 / %57,1) takip etmektedir. “Buzulların erimesi” (f=19 / %54,3) ve “orman yangını” (f=16 / %53,3) haberlerinde ise bağlantı kullanımı diğer haberlere oranla daha düşük düzeyde kalmıştır. Link kullanılmayan haberler incelendiğinde ise en yüksek oranın “sel” (f=15 / %42,9) ve “orman yangını” (f=14 / %46,7) haberlerinde olduğu görülmektedir. “Buzulların erimesi” haberlerinde de benzer şekilde f=16 (%45,7) oranında bağlantı kullanılmadığı tespit edilmiştir. “Tayfun” (f=13 / %31) ve “kuraklık” (f=13 / %27,7) haberlerinde ise link kullanım oranları daha yüksektir olmakla birlikte bağlantısız haber oranları daha düşüktür.

Tablo 8: İklim Değişikliği Sonucunda Oluşan Doğal Afet Haberlerinde* Başka Kaynaklara Referans Verilme Durumu

Doğal Afet Haberlerinde Başka Kaynaklara Referans Verilme Durumu	Tayfun Frekans (f) Yüzde (%)	Sel Frekans (f) Yüzde (%)	Orman Yangını Frekans (f) Yüzde (%)	Kuraklık Frekans (f) Yüzde (%)	Buzulların Erimesi Frekans (f) Yüzde (%)
Referans Verilmiş	f 14 / % 53,8	f 21 / % 80,8	f 15 / % 60	f 15 / % 57,7	f 14 / % 53,8
Referans Verilmemiş	f 12 / % 46,2	f 5 / % 19,12	f 10 / % 40	f 42 / % 3	f 12 / % 46,2
Toplam	f 26 / % 100	f 26 / % 100	f 25 / % 100	f 26 / % 100	f 26 / % 100

*Bazı haberler birden fazla kez kodlanmıştır.

Tablo 8’de iklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afetlere ilişkin haberlerde başka kaynaklara referans verilip verilmediği beş afet türü özelinde analiz edilmiştir. Bu doğrultuda, en fazla sel $f=21$ (%80,8) haberlerinde başka bir kaynağa referans verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla bu durum, sel haberlerinde başka kaynağa atıf yapılma eğiliminin diğer afet türlerine göre daha yaygın olduğunu göstermektedir. Sel haberlerini sırasıyla $f=15$ (%60) ile “orman yangını”, $f=15$ (%57,7) ile “kuraklık”, $f=14$ (%53,8) ile “tayfun” ve yine $f=14$ (%53,8) ile “buzulların erimesi” konulu afet haberleri takip etmektedir. Öte yandan, başka bir kaynağa referans verilmemiş haberlerin oranı incelendiğinde ise en dikkat çekici bulgu “kuraklık” haberlerinde görülmektedir. Bu kategoride $f=42$ (%3) ile referans verilmemiş haberler oldukça yüksek bir oranda ön plana çıkmaktadır. Bu durum, kuraklık haberlerinde bilgi kaynağına bir başka deyişle başka bir kaynağa dayalı referansla bağlantılı habercilikten uzaklaşıldığına işaret edebilmektedir. Kuraklık haberlerini sırasıyla $f=12$ (%46,2) ile “tayfun”, $f=12$ (%46,2) ile “buzulların erimesi”, $f=10$ (%40) ile “orman yangını” ve $f=5$ (%19,2) ile “sel” haberlerinin takip ettiği tespit edilmiştir.

Nitel Göstergebilimsel Analiz Bulguları

Görsel 1: Kuraklıkla Mücadele

Tablo 9: Kuraklıkla Mücadele Göstergebilimsel Analizi

Gösterge Türü	Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Görüntüsel Gösterge	Mekan	Çatlamış toprak, yeşil bitkiler, güneş	İklim değişikliğiyle ilgili krizlerin etkileri, toprağın kuraklığına rağmen yeşil bitkilerin mücadelesi, çölleşme süreci
	Nesne	Çatlamış toprak	İklim değişiklikleri sonucunda ortaya çıkan kuraklık ve susuzluk, toprağın verimsiz hale gelmesi, çölleşmenin etkisi
	Nesne	Yeşil Bitkiler	Kuraklığa rağmen hayatta kalma mücadelesi veren bitkiler, dayanıklılık
	Nesne	Bulutlar	Hava durumunun değişkenliği, umudun hala varlığı
	Nesne	Güneş	Gündüz ve gece arasındaki zamanın geçişi, günün sonu ya da başlangıcı, belirli olmayan gelecek, doğal akışındaki döngü
	Renk	Sarı, turuncu, kahverengi, yeşil, mavi	Sıcak renklerle kuraklık sonucu oluşan çölleşme algısının güçlendirilmesi, sarı ve turuncu renk tonlarının sıcaklık artışı, küresel ısınma ve geleceğe dair umut ya da endişe ifade etmesi, kahverengi renk tonunun susuzluk sonucu oluşan kuraklık ve bereketsiz bir doğayı temsil etmesi, yeşil renk tonu, yaşamın devam etme çabası ve umudun varlığından yola çıkılarak doğanın direncini ifade etmesi, sürdürülebilirlik, mavi renk tonunun ise belirsizlik ve doğal döngüleri işaret ederek umudu belirtmesi

Fotoğrafın, tam olarak neresi olduğunun bilgisi bilinmemekle birlikte fotoğraf üzerinden göstergebilimsel okuma yapıldığında iklim değişikliğinin neden olduğu kuraklık ve çevresel tahribatın bir temsili olarak okunabilir. Gösterge olarak mekânda yer alan çatlamış toprak, yeşil bitkiler ve güneş gösterenleri yer almaktadır. Çatlamış toprak, suyun yokluğunun bir göstereni olarak iklim değişikliğinin etkilerini yansıtmaktadır. Susuzluk doğanın tükenişini temsil ederken yeşil bitkilerin ise bu krize karşı direnme gücünü temsil etmektedir. Seyrek bitkiler aynı zamanda zorlu çevresel koşullar karşısında dirençsizliği ve kırılabilirliği de temsil etmektedir. Böylece bitkilerin yeşil olması direnç temsiliyeti olurken bitkilerin çorak toprak üzerinde seyrek olarak yer alması dirençsizliği ve kırılabilirliği temsil etmektedir. Ufuk çizgisi üzerinde beliren güneş gösterilen açısından doğacak yeni bir başlangıcın habercisi olabileceği gibi aynı zaman da geri dönülemez kötü sonuçların ortaya çıkacağı bir durumun habercisi de olabilmektedir. Güneşin sunduğu bu gösterilen anlamı insanlığın doğayla kurduğu ilişkinin geleceğine dair bir anlam yüklemektedir. Dolayısıyla güneş gösterilen bağlamında hem umut hem de bir tükeniş temsiliyeti oluşturmaktadır. Gösteren düzeyinde ve mekân üzerinde incelenen toprak, bitki ve güneş unsurları, iklim değişikliği sonucunda oluşan susuzluk ve çoraklaşma etkilerini akla getirirken, gösterilen olarak ifade edilebilecek bu unsurlarla bağlantılı insan etkileri de ekosistem üzerindeki yıkıcı sonuçları ortaya koymaktadır.

Görsel 2: Sel Felaketi**Tablo 10:** Sel Felaketi Göstergebilimsel Analizi

Gösterge Türü	Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Görüntüsel Gösterge	Mekan	Sular altında kalan evler	Kısmen ya da tamamen sular altında kalan evler, afetin boyutunu ifade etmesi, insanlığın doğaya karşı çaresizliği, doğanın yıkıcı gücü
	Nesne	Evler	Doğal afet sonucunda sular altında kalan evlerin tehlike altında olduğunu ifade edilmesi, su üstünde kalan evlerin ise sele direniş göstererek hayatta kalma çabası
	Nesne	Su	Kahverengi ve bulanık suyun doğal yaşamı kirletmesi ve tehdit etmesi, selin şiddetinin boyutu
	Nesne	Ağaçlar ve bitkiler	Doğal afete rağmen doğanın mücadelecisi gücü, direnişi belirtmesi
	Nesne	Elektrik telleri ve direkleri	Modern dünyanın sel felaketine karşı kırılganlığı, tehlike ve altyapısal çöküş
	Nesne	Bulutlar	Felaketin devam etme ihtimalinin olması, belirsizliği ve umutsuzluğun hakimiyeti
	Renk	Kahverengi, sarı, yeşil, gri	Kahverengi suyun rengi, kirlilik ve doğal dengenin bozulması, evlerin sarı renkte güvenlik çağrışımını ifade etmesi, selin içerisinde yeşil kalan ağaçların ve bitkilerin felakete karşı koyma ve yaşamın hala devam edebilme çabası, gri bulutların varlığı kasveti artırmakla birlikte yeni bir felaketin yeniden gelebileceği hissiyatı oluşturmaları, siyah ev ve elektrik tellerinin doğa karşısında güçsüz kalması ve altyapısal bir çöküşü belirtmesi

Fotoğraf, iklim değişikliği haberinde Çek Cumhuriyeti'nin Ostrava kentinde, su baskınına uğramış bir mahallenin havadan çekilmiş görüntüsü yansıtmaktadır. Fotoğraftan ve haberin içeriğinden anlaşıldığı üzere Orta Avrupa'da yaşanan sel felaketinin neden olduğu ekonomik kayıpların oldukça büyük olduğu görülmektedir. Mekân göstereni çerçevesinde sular altında kalan evlerin gösterilen bağlamda afetin ne kadar büyük olduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan gösterilen açısından sel felaketi sonucunda sular altında kalan evler, doğanın yıkıcı gücünü ve insanlığın doğa karşısındaki çaresizliğini temsil ederken su üstünde kalan evlerin ise doğa karşısındaki mücadelesini temsil etmektedir. Su göstereninin, kahverengi ve bulanık

olması doğal afet sonucunda doğal yaşamın tehdit altında olduğunu gösterilendir. Fotoğrafta görülen ağaç ve bitki gösterenleri doğal unsurların varlığını işaret ederek felakete farklı bir anlam katmaktadır. Felaket karşısında ayakta duran ağaçlar ve bitkiler, sele karşı verilen doğanın mücadelesini ve direnişini temsil etmektedir. Elektrik tel ve direk gösterenleri, modern dünyanın sel felaketine karşı kırılganlığını ve altyapısal zayıflığının gösterileni olurken bu durum felaketin sadece doğa olayı olmanın dışında aynı zamanda insan yaşamına dair hayatı sistemleri de tehdit ettiğini göstermektedir. Bulut göstereni, özellikle de mekânın gri kasvetli bulutlarla kaplı olması sel felaketinin devam edebileceği ihtimalini gösterilen olarak çağrıştırmaktadır. Mekânın renk göstergeleri ise genel sel atmosferini desteklemektedir. Kahverengi ve sarı renk tonları, kirliliği, güvenliği ve doğal dengenin bozulmasını temsil ederken yeşil ağaçların ve bitkilerin fotoğraf içerisinde konumlanması doğanın felakete karşı koyma ve yaşamın hala devam edebilme umudunun varlığını simgelemektedir. Siyah ve gri renklerin hakimiyeti ise gösterilen anlamında umutsuzluğu ve kasveti ifade etmesinin yanı sıra insanlığın doğa karşısındaki çaresizliğini de temsil etmektedir. Gösterilen açısından görsel, iklim değişikliğinin neden olduğu sel felaketi karşısında insanların doğaya karşı ne kadar güçsüz ve çaresiz olduğunu göstermektedir. Ancak fotoğrafta yer alan diğer ağaç, bitki ve ev gösterenleri umudun ve hayatın tamamen yok olmadığını da göstermektedir.

Görsel 3: Buzulların Erimesi

Tablo 11: Buzulların Erimesi Göstergebilimsel Analizi

Gösterge Türü	Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Görüntüsel Gösterge	Mekan	Kıta, Okyanus	Soğuk ekosistemde yaşayan canlıların yaşam alanı, eriyen buzulların oluşturduğu su kültesi, okyanus seviyesinin yükselmesi ve Antarktika'daki ekosistemin bozulması
	Nesne	Buzullar	İklim değişikliği nedeniyle buzulların erimesi ve parçalanması, doğal dengenin bozulması
	Hayvan	Penguen	Küresel ısınmadan etkilenerek yaşam alanları daralan canlılar, türlerin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olması, değişime uğrayan bir dünya ile bu değişime ayak uydurmakta zorlanan canlılar
	Renk	Turuncu	Küresel ısınmanın atmosfer üzerindeki değişimi, artan, dramatik sıcaklıklar ve hava olayları

Fotoğraf, Güney Yarımkürenin en uç noktasında bulunan ve Güney Kutbu'nu içeren Antarktika'yı yansıtmaktadır. Fotoğraftan ve haber içeriğinden anlaşılacağı üzere iklim değişikliğiyle birlikte ısınma ve küresel su seviyelerindeki artış dikkat çekmektedir. Mekan göstereni çerçevesinde kıta ve okyanus, gösterilen bağlamda soğuk ekosistemde yaşayan canlıların yaşam alanını, eriyen buzulların oluşturduğu su kütlesi, okyanus seviyesinin yükselmesi ve kıtada yaşayan canlı ekosisteminin tehdit altında olması olarak anlamlandırılabilir. Gösteren olarak buzulların erimesi iklim değişikliğinin en somut gösterilenidir. Fotoğraftan da anlaşılacağı üzere iklim değişikliğiyle birlikte bu değişikliğe ayak uydurmakta zorlanan penguenler görülmektedir. Penguenler, gösteren olarak konumlandırıldığında ve gösterilen olarak anlamlandırıldığında, iklim değişikliğinin sadece çevresel etkilerle sınırlı kalmadığı, aynı zamanda canlı yaşamını da önemli ölçüde etkilediği; hatta türlerin yaşam alanlarının daralmasıyla yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğu görülmektedir. Turuncu renk gösterilen olarak anlamlandırılırsa; dramatik hava olaylarını ve artan sıcaklıkları çağrıştırmaktadır. Fotoğraf bütünlüklü olarak değerlendirildiğinde küresel ısınma tehlikesinin boyutlarını ve küresel ısınmanın giderek daha belirgin ve yıkıcı bir hale gelebileceğine yönelik temsiliyet sunmaktadır.

Görsel 4: Yangın Felaketi

Tablo 12: Yangın Felaketi Göstergebilimsel Analizi

Gösterge Türü	Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Görüntüsel Gösterge	Mekan	Orman	İklim değişikliğinin etkileri, ekolojik felaket, doğal yaşamın yok olması
	Nesne	Alevler	Ateş parçaları ve savrulan küller yangının büyüme potansiyelini ifade etmesi, doğal afetin kontrol edilemezliği ve tahribatin sürekliliği, çevresel çöküş
	Nesne	Duman	Ateş, küresel ısınma sonucunda aşırı sıcakların meydana gelmesi, doğal dengenin bozulması, kaos
	Nesne	Helikopter	İklim değişikliğine karşı verilen mücadele, insan müdahalesi, doğaya karşı verilen teknolojik çözüm
	Nesne	Yangın söndürme su tankı	İnsanın doğa karşısındaki çaresizliği ve yetersizliği

Nesne	Ağaçlar	Habitat alanının yok oluşu, ekosistemde bozulma, ormansızlaşma
Renk	Kırmızı, turuncu, siyah, gri	Kırmızı, tehlike, aciliyet, felaket, dumanların etkisiyle rengi değişen turuncu gökyüzü, küresel ısınma, sıcaklık artışı, kaos, siyah yanmış ağaçlar, geri dönüşü olmayan tahribat, kayıp, havadaki gri dumanlar, solunum tehlikesi ve belirsizlik

Fotoğrafın neresi olduğunun bilgisi bilinmemekle birlikte fotoğraf üzerinden genel bir göstergebilimsel okuma yapıldığında iklim değişikliğinin ve insan etkisinin neden olduğu yangın felaketinin temsili olarak okunabilir. Mekân göstereni olarak orman, gösterilen anlamda iklim değişikliğini, ekolojik felaket ve doğal yaşamın yok olması şeklinde anlamlandırılabilir. Gösteren olarak alevler ve dumanlar, gösterilen anlamda yangının büyüme potansiyelini, kontrol edilemezliğini, tahribatın boyutunu ve sürekliliğini ifade etmektedir. Dolayısıyla alevler ve dumanlar, sadece fiziksel bir tahribatı değil aynı zamanda ormandaki ekosistemin çöküşünü ve doğal yaşamın yol olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu simgelemektedir. Helikopter göstereni, gösterilen anlamda iklim değişikliği sonucunda oluşan yangın felaketine karşı mücadeleyi ifade etmektedir. Ancak yangına müdahale etmeye yardımcı olan helikopter, insanın felaket karşısında teknolojik anlamda doğayla mücadelesini temsil etse de yükselen alevlerin ve dumanların boyutu göz önüne alındığında bu çabaların yetersiz olduğu görülmektedir. Bu durum aynı zamanda helikopterin altında taşıdığı yangın söndürme su tankından da anlaşılacağı üzere müdahalenin ne kadar sınırlı olduğunu göstermektedir. Gösteren olarak ağaçlar, habitat alanının yok oluşunu, ekosistemde bozulma ve ormansızlaşmayı simgelemektedir. Renkler üzerinden bir anlamlandırma yapıldığında, yanan siyah ağaçlar gösterilen anlamda ekosistemin ciddi derece tehdit altında olduğunu ve habitat alanlarının yok olduğunu ifade ederken havadaki gri ve siyah dumanlar geri dönüşü olmayan ciddi sonuçları simgelemektedir. Ayrıca felaket sırasında kırmızı ve turuncu bir renk alan gökyüzü, tehlikeyi, aciliyeti ve felaketin ciddi bir durumda olduğunu çağrıştırmaktadır. Fotoğraf bütünlüklü olarak değerlendirilirse, felaketin sadece bir yangın değil aynı zamanda iklim değişikliği, küresel ısınma ve insanlığın çevresel ihmallerinin bir yansımasıdır. Dolayısıyla fotoğraf sadece yanıp kül olan bir ormanı temsil etmez aynı zamanda insanlığın geleceğinin büyük bir risk altında olduğunun da temsiliyetini sunar.

Görsel 5: Tayfun Felaketi

Tablo 13: Tayfun Felaketi Göstergebilimsel Analizi

Gösterge Türü	Gösterge	Gösteren	Gösterilen
Görüntüsel Gösterge	Mekan	Sokak	Doğal afet boyutu, insanların doğal afet sonucunda yaşadığı sarsıcı yıkım, hayatın durma noktasına gelmesi
	İnsan	Çocuk	Doğal afet etkisi sonucunda hayatta kalmaya çalışan çocuk, çocuğun çaresizliği ve trajedisi
	İnsan	Erkek	Çocukla birlikte doğal afet oluşturduğu tahribata bakış, yaşam mücadelesi, çaresizlik
	Nesne	Eşyalar ve çöpler	Doğal afet anı ve şiddetli etkisi sonucunda geriye kalan eşyalar ve çöpler, her şeyin aniden yok olabileceği, ani ve yıkıcı etkilerin sonucu
	Nesne	Yıkılmış ve eğilmiş elektrik telleri	Kaos ortamının meydana gelmesi, iletişimin kopması ve altyapının çökmesi, kriz anında elektrik erişiminin kesilmesi
	Nesne	Sokak Lambaları	Doğal afet sonrası karanlık ve kaos ortamının olması, modern yapıların kırılganlığı
	Nesne	Arabalar	Doğal afetten hasar alarak hurda haline gelmiş arabalar için kaçış yollarının olmaması, insanların hareket alanlarının kısıtlanması
	Nesne	Ağaç	Doğanın hala var olabileceği ve direniş gösterebileceği

Fotoğraf, Pasifik Okyanusu'nun batısındaki coğrafyada konumlanan Filipinler ülkesine aittir. Fotoğraf üzerinden genel bir okuma yapıldığı zaman iklim değişikliğinin neden olduğu “Haiyan Tayfunu” bir diğer bölgede bilinen adıyla “Yolanda” tayfununun temsili olarak okunabilir. Mekân göstereni olarak sokak, doğal afet yıkıcı gücü sokağı savaş alanına çevirmiştir. Daha önce insanların yaşadığı, arabaların geçtiği ve gündelik yaşamın olağan akışında sürdüğü sokakta, artık doğal afet yıkıcı etkisiyle hayat neredeyse durma noktasına gelmiştir. Hayatın durma noktasına geldiği sokakta, tayfunun yarattığı çaresizliği ve belirsizliği simgelemektedir. Gösterilen açısından afet sonrası hayatını sürdürmeye çalışan çocuk, hem çaresizliğin hem de masumiyetin temsiliyetidir. Çocuğun bu durumu, geleceğe dair travmayı ve belirsizliği simgelerken aynı zamanda doğal afet geride bıraktığı insani dramı da ortaya koymaktadır. Gösterilen perspektifinden erkeğin ise çocukla birlikte felaket sonucunda ortaya çıkan tahribata doğru bir yönelim söz konusudur. Bu durum erkeğin veya babanın felaketi anlamaya çalıştığını ve çaresizlik içerisinde olduğunu ifade edebilmektedir. Öte yandan felaket karşısında çocuğun elini tutması erkeğin koruyucu ve sorumluluk bilinci içerisinde olduğunu yansıtmaktadır. Dolayısıyla fotoğrafta erkeğin ya da babanın çocuğa karşı yakın duruşu, felaket karşısında koruyucu bir birey olarak çocuğun güvenliği sağlamaya yönelik bir davranış olarak düşünülebilir. Aynı zamanda fotoğraf erkek ya da babanın her ne kadar güçlü görünmeye çalışsa da doğal afet karşısında ne kadar çaresiz kaldığını da anlatmaktadır. Gösteren olarak eşyalar ve çöpler, insanların yaşamlarının bir anda alt üst olduğunu ve her şeyin aniden yok olabileceği simgelemektedir. Yıkılmış ve eğilmiş teller, felaket sonucunda kaosu meydana gelmesini ifade etmektedir. Modern altyapıların çöküşünü simgeleyen teller, kriz anlarında ne kadar kırılgan bir yapıya sahip olduğunu gösterirken iletişimin kopması ve enerji kaynaklarının devre dışı kalması, insanlığın felaket karşısındaki çaresizliğini gözler önüne sermektedir. Gündelik hayatta şehri aydınlatan sokak lambaları, afet sonrasında hem karanlığın hem de kaosu bir parçası haline gelerek kırılmış ve zarar görmüş nesneler haline gelmiştir. Felaketin şiddetiyle kullanılamaz hale gelen arabalar, gösterilen açısından felaketten kaçış yollarının kapandığını ve insanların hareket alanının kısıtlanarak kurtuluş umudunun azaldığını ifade etmektedir. Felaketin oldukça güçlü yıkıcı etkisine karşı ağaçlar, doğanın mücadelecilik gücünü temsil etmektedir. Dolayısıyla, felaket karşısında insan yapımı yapıların ve altyapıların zarar

gördüğü bir ortamda ağaçların ayakta kalması, hala yaşamlarını sürdürebilme gücünün ve umudun varlığını göstermektedir. Fotoğraf bütünlüklü olarak göstergebilimsel açıdan değerlendirildiğinde, tayfun felaketi karşısında insanlığın hem fiziksel hem de psikolojik olarak etkilendikleri görülmektedir. Hasar gören nesneler, modern dünyanın kırılganlığını ifade ederken çocuk ve erkek ya da babanın sorumluluk ve masumiyet simgesi olarak anlamlandırılabilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırma, iklim değişikliği haberlerinde kullanılan beş farklı felakete (kuraklık, sel, buzulların erimesi, orman yangını ve tayfun) ait haber metnlerinin ve fotoğraflarının hem içerik analizi hem de göstergebilimsel analiz yapılarak, bu metinlerdeki içeriklerin ve fotoğraflardaki göstergesel öğelerin, okuyuculara aktarılacak istenen mesajların çözümlemesini amaçlamıştır. Araştırmadan elde edilen bulgular, iklim haberciliğinde metinlerin ve görsellerin bir bütün olarak ele alınmasının, okuyucu algısı ve farkındalık düzeyi açısından önemli bir rol oynamaktadır. Dolayısıyla iklim değişikliği haberlerinde kullanılan metinler ve fotoğraflar sadece bilgilendirme unsuru olarak ön plana çıkmamış aynı zamanda iklim değişikliğine ilişkin toplumsal algıyı da şekillendiren önemli bir iletişim aracı işlevi de görmesi söz konusudur. Bununla birlikte iklim değişikliğiyle ortaya çıkan felaketlere yönelik okuyuculara hem duygusal hem de bilişsel deneyimler gazeteciler tarafından aktarılmaktadır. Ayrıca iklim değişikliği haber fotoğrafları, okuyuculara doğrudan bir mesaj aktarmak yerine görsel bir anlatı çerçevesinde algı yönetimi sürecinde de önemli bir rol oynamaktadır.

İlk olarak *“İklim değişikliği sonucunda oluşan doğal afetlere ilişkin haber metnlerinin içeriksel özellikleri nelerdir?”* araştırma sorusu çerçevesinde elde edilen bulgular, iklim değişikliğiyle ilişkili doğal afet haberlerinin genellikle bilgilendirici, şaşırtıcı ve duygusal etki yaratmaya dönük bir amaçla oluşturulduğu göstermektedir. Haberlerde ise çoğunlukla olumsuz bir ton hakimdir. Araştırmadan elde edilen bu bulgu, Araslı’nın (2025) araştırmasındaki iklim değişikliği konusundaki sergilenen olumsuzluk durumunu ve haberlerin çoğunluğunun bilgilendirici bir dil içerdiğine ilişkin bulguları desteklemektedir. Haberlerde özellikle “ölüm”, “alarm”, “tahliye” gibi tehdit oluşturucu başlıklar ön plandadır. Bu durum iklim değişikliği haberlerinin kamusal çözüm odaklı bir habercilik anlayışından ziyade oluşan felaketlere yönelik kısa süreli dikkat çekmeyi amaçlayan bir habercilik anlayışıyla haber metnlerinin oluşturulduğunu göstermektedir. Ayrıca eğitici ve ikna edici içeriklerin son derece sınırlı kalması, iklim değişikliği konusunda bilinçlendirme amacının medya içeriğinde yeterince temsil edilmediğine işaret etmektedir. Öte yandan incelenen iklim değişikliği haberlerinin büyük bir kısmı haber ajanslarından gelen haber metinleri çerçevesinde oluşturulmuştur. Bu durum iklim değişikliği haberciliğindeki özgünlüğü ve derinliği zayıflatabilmektedir (Üzelgün ve Şahin 2016; Şahin, 2020; Demirel ve Örs, 2021; Çelik ve Hepkon, 2022). Dolayısıyla iklim değişikliği haberlerinde haber ajansları ağırlıklı bir habercilik anlayışından ziyade farklı enstitü, üniversite, kamu kurumu, farklı alan uzmanı, araştırma raporu, proje, bilim insanlarının açıklamaları, meteorolog, dış ülkeler, aktivistler, bültenler, ulusal ve uluslararası kuruluşlar, STK/yöneticileri vb. gibi kaynakların da kullanılması hem haber çeşitliliği hem de derinliği açısından elzemdir (Şahin, 2020; Budak ve Baloglu, 2025; Araslı, 2025).

İkinci, *“İklim değişikliği haberlerinde kullanılan felaket fotoğraflarındaki temel görsel göstergeler nelerdir ve bu göstergeler nasıl anlamlandırılmaktadır?”* araştırma sorusu çerçevesinde, haberlerde kullanılan felaket görsellerinin dramatik ve kötü anlamda duygusal yoğunluk taşıyan göstergelerle yüklü olduğunu tespit edilmiştir. Sular altında kalan evler ve binalar, buzulların erimesiyle buz parçaları üstünde kalan penguenler, orman yangınında, alevler içinde kalan orman, tayfun felaketinde ise çocuğun, adamın ya da babanın görüntüsüyle insan müdahalesinin yetersizliği, doğanın yok oluşu, teknolojik altyapısal yetersizlikler

insanların doğa karşısındaki güçsüzlüğünü pekiştirerek ön plana çıkartmaktadır. Bu durum, iklim değişikliği haberlerinde felaketin etkilerinin dramatize edilerek okuyucuların dikkatinin haberlere çekilmeye çalışılması olarak yorumlanabilir. Öte yandan bu durum, hem iklim haberlerinin içeriğinde hem de fotoğraflarında genellikle yıkımlar ve insanlığın felaket sonrası dramatik durumunun gözler önüne serilmesi bireylerin, kurum, kuruluş veya devletlerin çaresizlik hissini pekiştirerek iklim değişikliğine karşı mücadele motivasyonlarını da zayıflatabilir. Ayrıca haber fotoğraflarında kullanılan renk, ışık ve kompozisyon gibi unsurlar okuyucuların bilinç altında farklı duygular uyandırabilmektedir. Fotoğraflarda, felaket sonrasında koyu renk tonlarının ve kasvetli bir havanın hâkim olması okuyucuların tehdit algılarını arttırarak konuya ilişkin kaygılarını yükseltebilmektedir. Öte yandan yeşil ve mavi renk tonlarının doğayla ilişkilendirilmesi umut ve sürdürülebilirlik mesajlarını da pekiştirmektedir. Dolayısıyla çevre ya da iklim gazetecilerinin ve medya kuruluşlarının iklim değişikliğine yönelik sadece kaygı, korku ve tehdit temelli bir anlatı üzerinden sunulmaması gerektiği göz önünde bulundurularak daha dengeli ve çözüm odaklı bir haber anlayışı çerçevesinde haberlerini oluşturmaları elzemdir. Bu bağlamda, iklim gazetecilerinin, iklim değişikliğiyle ilişkili bilgilendirme ve farkındalık çerçevesinde yapıcı ve çözüm önerileri içeren bir habercilik anlayışı çerçevesinde hareket etmesi hayati öneme sahiptir.

Üçüncü, *“Haber fotoğraflarındaki görsel temsiller, okuyuculara nasıl mesajlar iletmekte ve bu mesajlar iklim değişikliği algısını nasıl şekillendirmektedir?”* araştırma sorusundan elde edilen bulgular, okuyuculara sıklıkla görsel temsil olarak felaket, yıkım, çaresizlik ve tehdit gibi mesajlar iletmektedir. Bu temsiller, iklim değişikliğini doğal bir süreçten ziyade ani ve kaçınılmaz bir kriz olarak konumlandırmaktadır. Böylece bireylerde herhangi bir şey yapılabileceğine yönelik pasifize bir algı da oluşturabilmektedir. Görsel içeriklerin bu şekilde dramatize edilmesi kısa vadede dikkat çekici bir potansiyel taşısa da uzun vadede okuyucuların eyleme geçme potansiyellerini ciddi derecede zayıflatabilir. Dolayısıyla iklim değişikliğine yönelik kullanılan görseller bilinçlendirmekten çok bireyleri pasifize etme potansiyeli taşımaktadır.

Araştırmanın son araştırma sorusu *“İklim değişikliğiyle ilgili haber içerikleri ve görsellerinde umut ve çözüm odaklı temsillere ne ölçüde yer verilmektedir?”* çerçevesinde, hem iklim değişikliği haber metinlerinde hem de görsellerde umut ve çözüm odaklı temsillere oldukça sınırlı düzeyde yer verildiği görülmüştür. Dolayısıyla genel anlamda kriz anları öne çıkartılırken afet sonrası iyileşme çabaları, çözüm önerileri, bilimsel gelişmeler ya da bireysel/toplumsal sorumluluk alanları çoğunlukla ihmal edilmiştir. Bu durum, iklim gazeteciliğinin önemli bir yönünün eksik bıraktığını göstermektedir. İklim değişikliği gibi karmaşık ve uzun vadeli bir sorunla başa çıkabilmek için sadece sorunları göstermek değil aynı zamanda çözüm yollarını ve farkındalık çalışmalarını görünür kılmak iklim gazeteciliğinin temel parçası olmalıdır. Öte yandan gazetecilerin konuya ilişkin bilgi düzeylerinin ve farkındalıklarının yetersiz olması ile çevre haberlerinde uzmanlaşmış muhabirlerin eksikliği, iklim değişikliğiyle ilgili haberlerin medya gündeminde yeterince yer bulamamasında belirleyici bir engel olarak öne çıkmaktadır (Şahin ve Üzelgün, 2016 Cengiz, 2023; Çoban Keneş, 2024; Mısırlı ve Temüroğlu, 2025; Özgür ve Arslan, 2025). Dolayısıyla iklim değişikliğiyle ilgili konuların daha fazla gündemde yer bulması için uzmanlaşmış gazetecilerin sayılarının arttırılarak istihdam edilmeleri gerekmektedir (Atmış vd., 2022; Çoban Keneş, 2024).

Araştırma belirli sınırlılıklar çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, belirli sayıdaki iklim değişikliği haber metinlerine ve fotoğraflarına odaklanmış olup tüm iklim değişikliği haber fotoğraflarını temsil etmemektedir. Örneklem seçiminde Google arama motorunda “iklim değişikliği” anahtar kelimesiyle sık tekrar eden beş haber fotoğraflarına

ulaşılmış ve basılı medya araştırmanın kapsam dışında tutulmuştur. Dolayısıyla araştırmanın bulguları sadece belirlenen örneklem dahilinde internet haber sitelerinde yer alan iklim değişikliği haber fotoğraflarını yansıtmaktadır.

Gelecekte benzer konu üzerinde çalışacak araştırmacılara şu öneriler sunulabilir: İklim değişikliği haberlerine ilişkin hem haber metinleri hem de görseller üzerinden okuyucuların haberlere yönelik psikolojik durumları detaylı olarak incelenebilir. Farklı medya kuruluşlarına ait iklim değişikliği haberlerine verilen okuyucu tepkileri karşılaştırmalı olarak analiz edilebilir. Bu analizler hem göstergebilimsel olabileceği gibi hem de söylem çözümlemesi ve içerik analiziyle de yapılabilir. Öte yandan iklim değişikliği haberlerinde kullanılan görsellerin bireysel ve toplumsal harekete geçme eylemi üzerindeki etkileri ölçülebilir. Bu çalışmada örneklem olarak internet haber sitelerinde sunulan iklim değişikliği haberlerine ait fotoğraflar analiz edilmiştir. Bu bağlamda, gerek geleneksel medya gerekse sosyal medya ortamlarını da içerecek şekilde daha farklı hedef kitleler üzerinde araştırmalar yapılabilir. Son olarak, iklim değişikliği haberlerine ilişkin farklı yapay zekâ tekniklerinden yararlanılarak veya konuya ilişkin algoritmalar oluşturularak haberlere yönelik farklı analizler sunulabilir.

Kaynakça

- Abram, N. J., Henley, B. J., Sen Gupta, A., Lippmann, T. J. R., Clarke, H., Dowdy, A. J., et al. (2021). Connections of climate change and variability to large and extreme forest fires in southeast Australia. *Communications Earth & Environment*, 2, 8. <https://doi.org/10.1038/s43247-020-00065-8>
- Agalo, R., Day, P., Ronoh, L., Otieno, M. (2024). Climate change news reporting in Kenya: Journalists as curators. *International Journal of Professional Practice*, 12(5), 1-11.
- Ahmed, A., Kashif, M., Mansoor, S. (2024). Exploring journalists' narratives on challenges to climate journalism in Pakistan. *Human Nature Journal of Social Sciences*, 5(1), 286-294.
- Akbayır, M., Akbayır, A. (2024). Bir post-truth (hakikat ötesi) açmazı örneği: 'The Hater' filminin göstergebilimsel analizi. *Etkileşim*, (14), 262-288.
- Appenzerler, T., Dimick, R. D. (2004). *Dünya alarm veriyor*. <http://arsiv.ntv.com.tr/news/284965.asp> (Erişim tarihi: 5 Mart 2025).
- Araslı, O. (2025). SEO uygulamaları aracılığıyla yayınlanan iklim değişikliği konusundaki haberlerin iklim haberciliği açısından içerik analizi. *NOSYON: Uluslararası Toplum ve Kültür Çalışmaları Dergisi*, (15), 47-64.
- Arlt, D., Hoppe, I., Wolling, J. (2011). Climate change and media usage: Effects on problem awareness and behavioural intentions. *The International Communication Gazette*, 73(1-2), 45-63.
- Atmış, E., Tolunay, D., Yıldız, D. (2022). İklim değişikliği ve ormanlar arasındaki ilişkinin medyadaki yeri. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 24(3), 514-529.
- Aziz, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma ve yöntem teknikleri*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık.
- Baker, J. M. (2008). *Environmental journalism and Utah's National Parks, 1919-1971*. Utah: University of Utah.
- Batu, M. ve Öksüz, B. (2023, Mayıs). *İklim değişikliğine uyum kampanyaları nasıl yapılmalı? geleceğin iletişim profesyonellerine yönelik nitel bir inceleme*. Imccs 1st International Conference on Communication Siences. Sivas, Türkiye.
- Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi. (2022). <https://iklim.gov.tr/bm-iklim-degisikligi-cerceve-sozlesmesi-i-33> (Erişim tarihi: 5 Mart 2025).

- Bødker, H., Morris, H. E. (2022). Climate change, journalism, and time: An introduction. In H. Bødker & H. E. Morris (Eds.), *Climate change and journalism: Negotiating rifts of time* (pp. 1–9). Routledge.
- Boykoff, M. T., Boykoff, J. M. (2007). Climate change and journalistic norms: A case study of US mass-media coverage. *Geoforum*, 38(6), 1190-1204.
- Brüggemann, M., Engesser, S. (2014). Between consensus and denial: Climate journalists as interpretative community. *Science Communication*, 36(4), 399-427.
- Brüggemann, M., Engesser, S. (2017). Beyond false balance: How interpretive journalism shapes media coverage of climate change. *Global Environmental Change*, 42, 58–67.
- Budak, E. (2023). *İklim krizi çağında çevre haberciliği*. Konya: Literatürk Yayınları.
- Budak, E., & Baloğlu, E. (2025). Medya çevre afetlerini nasıl işliyor: Orman yangınları üzerine bir inceleme. *Kronotop İletişim Dergisi*, 2(1), 1-22.
- Cengiz, Ö. (2023). Türkiye’de iklim haberciliği: Kuraklık haberleri üzerine bir içerik analizi. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 62, 113-132.
- Chadwick, A. (2017). Climate change communication. *Oxford Research Encyclopedia of Communication*.
- Cottle, S. (2021). Peace and conflict reporting in a world-in-crisis. In K. Orgeret (Ed.), *Insights on peace and conflict reporting* (pp. 32–49). Routledge.
- Cox, R. (2010). *Environmental communication and the public sphere*. London: SAGE Publications.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni: Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. Ankara: Eğiten Kitap Yayınevi.
- Creswell, J. W., Plano Clark, V. L. (2018). *Karma yöntem araştırmaları tasarımı ve yürütülmesi*. (Dede, Y. ve Demir, S. B. Çev.). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çelik, P. T., Hepkon, Z. (2022). İklim değişikliği ve medya: Greta Thunberg’in “Yılın İnsanı” seçilmesinin ana akım medyada ele alınışının analizi. *Etkileşim*, 10, 32-51.
- Çelik, R. Y., Özçınar, M. (2021). Dijital çağa Black Mirror dizisi ile göstergebilimsel bir bakış. *Turkish Studies*, 16(3), 865-892.
- Çetin, S. (2020). *Türkiye’de yeşil düşünce, yeşil siyaset ve çevre iletişimi: Greenpeace ve yeşil parti örnekleri* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü., Ankara.
- Çevre, İklim ve Şehircilik Bakanlığı. (2025). <https://iklim.gov.tr/sss/temel-kavramlar> (Erişim tarihi: 5 Mart 2025).
- Çoban Keneş, H. (2024). İklim krizinin medyada ele alınışı: Akademik eğilimlerin ve çalışmaların bibliyografik analizi. *Kültür ve İletişim*, 27(54), 221-257.
- Davulcu, E. (2024). İklim değişikliğinin yapıcı gazetecilik yolu ile aktarımı: Perspective Daily üzerine inceleme. *Journal of Academic Social Science Studies*, 17(99).
- Demirel, S. D., & Örs, F. (2021). Çevre kirliliği haberlerinin dijital gazetelerde sunumu. *The Journal of Social Sciences*, 8(53), 97-112.
- Ding, D., Maibach, E. W., Zhao, X., Roser-Renouf, C., Leiserowitz, A. (2011). Support for climate policy and societal action are linked to perceptions about scientific agreement. *Nature Climate Change*, 1(9), 462-466. <https://doi.org/10.1038/nclimate1295>
- Ejaz, W., Ittefaq, M., Arif, M. (2024). Understanding influences, misinformation, and fact-checking concerning climate-change journalism in Pakistan. In *Journalism and Reporting Synergistic Effects of Climate Change* (pp. 168-188). Routledge.
- Flannery, T. (2005). *İklimin efendileri*. İstanbul: Klan Yayınları.
- Frome, M. (1998). *Green ink: An introduction to environmental journalism*. USA: University of Utah Press.
- Giddens, A. (2009). *The politics of climate change*. Cambridge: Polity Press.

- Greene, J. C., Caracelli, V. J. ve Graham, W. F. (1989). Toward a conceptual framework for mixed-method evaluation designs. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 11(3), 255–274.
- Hansen, A. (2019). *Environment, media and communication*. New York: Routledge.
- Hassan, M. Ş. (2024). İklim gazeteciliği: Her zamankinden daha acil iklim hikâyeleri yazmak. In E. Güven & İ. Kılınç (Eds.). *Yeni Çağda Dönüşen Gazetecilik-Gazetecilikte Yeni Yaklaşımlar* içinde (ss. 73-86). İstanbul: Eğitim Yayınevi.
- Imuetinyan, I. C. H., Okocha, D. O., Wang, S. (2024). Climate journalism in Nigeria: Implications and contributions to the sustainability of the climate debate. *Jalingo Journal of Social and Management Sciences*, 5(3), 1-15.
- IPCC. (2007). *Climate change 2007: Synthesis report*. <https://www.ipcc.ch/report/ar4/syr/> (Erişim tarihi: 5 Mart 2025).
- Kang, Y., Khan, S., Ma, X. (2009). Climate change impacts on crop yield, crop water productivity and food security – A review. *Progress in Natural Science*, 19, 1665–1674.
- Kefferpütz, R., Bochkarev, D. (2009). *Wettlauf um die Arktis: Empfehlungen an die EU*. Brüssel: Heinrich Böll Stiftung.
- Kılıç, S., Akbayır, A. (2023). Postmodern bireyin temsili: *The Witcher* dizi örneği. *Kastamonu İletişim Araştırmaları Dergisi*, 11, 262-289.
- Loftis, R. L. (2007). *Environmental journalism curriculum as an imperative of democracy: A philosophical exploration* (Thesis Prepared for the Degree of Master). USA: University of North Texas.
- Mateeva, Z. (2020). Climate change: Human health-related risks and vulnerability—Some global and local (Bulgarian) pictures. In S. Nedkov, G. Zhelezov, & N. Ilieva (Eds.), *Smart geography* (pp. 75–89). Switzerland: Springer.
- Mısırlı, G., & Temüroğlu, Ş. K. (2025). Birleşik Arap Emirlikleri’nde yaşanan selin iklim haberciliği bağlamında incelenmesi: Bir içerik analizi. *Kent Akademisi*, 18(3), 1619-1640.
- Newman, N., Fletcher, R., Kalogeropoulos, A., Levy, D. A. L., Nielsen, R. K. (2019). *Reuters Institute Digital News Report 2019*. Reuters Institute for the Study of Journalism. https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/inline-files/DNR_2019_FINAL.pdf
- Okoliko, D. A., de Wit, M. P. (2023). İklim değişikliği, gazeteciler ve “katılımcılar”: Güney Afrika, Nijerya ve Kenya’dan yansımalar. *Gazetecilik Uygulaması*, 1, 1-28.
- Ozay, S., Mustafa, S. N. (2022). İklim krizine Türk medyası çerçevesinden bakmak. *İnsan ve İnsan*, 9(33), 97-112.
- Özgür, D., & Arslan, B. (2025). Anaakım ve alternatif medyada iklim haberlerinin temsili. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34(1), 725-746.
- Özkan, Ö. (2019). Hakikat sonrası çağda medyada gerçekler: Maya takvimi söylentisinin medyada sunumu. *Selçuk İletişim*, 12(1), 64-91.
- Özmen, Ş. Y. (2011). *Çevre iletişimi: Çevre haberlerinin yapısal analizi ve okuyucu farkındalığı* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Özmen, Ş. Y., Birsan, H., & Birsan, Ö. (2016). “Yavaş hareketi”: çevreden kültüre hayatın her alanında küreselleşmeye başkaldırı. *İnönü Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi (İNİF E-Dergi)*, 1(2), 38-49.
- Öztürk, O. (2008). *Ülkemiz yazılı basında çıkan çevre haberleri ve yüksek öğretimimizdeki çevre habercilik eğitiminin değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Pachauri, R. K., Reisinger, A. (2007). *Contribution of Working Groups I, II and III to the 4th assessment report of the Intergovernmental Panel on Climate Change*. IPCC, Geneva, Switzerland.
- Painter, J., Kristiansen, S., Schäfer, M. S. (2018). How ‘digital-born’ media cover climate change in comparison to legacy media: A case study of the COP 21 summit in Paris. *Global Environmental Change*, 48, 1-10.
- Paterson, M., Grubb, M. (1992). The international politics of climate change. *International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944)*, 68(2), 293–310.
- Pleasant, A., Good, J., Shanahan, J., Cohen, B. (2002). The literature of Environmental communication. *Public Understanding of Science*, 11(2), 197.
- Rashmi, C. P., Jain, L., Sharma, A. (2024). Cultivating Public Perception and Policy Initiatives: Understanding the Impact of Environmental Journalism through Focus Group Discussions and Secondary Data Analysis. *Current World Environment*, 19(3), 1456.
- Rhaman, M., Yesmine, T. (2024). Climate journalism education in Bangladesh: Curriculum challenges and ways forward. *Journalism Education*, 13(2), 52.
- Rıfat, M. (2014). *Göstergebilimin ABC’si*. İstanbul: Say Yayınları.
- Saussure, F. (1985). *Genel dilbilim dersleri* (B. Vardar, Çev.). Ankara: Birey ve Toplum.
- Schäfer, M. S., Painter, J. (2020). Climate journalism in a changing media ecosystem: Assessing the production of climate change-related news around the world. *Wiley Interdisciplinary Reviews: Climate Change*, 12(1).
- Shehata, M., Adel, N. (2024). Climate change journalism in Egypt: Roles, challenges, and opportunities. *Ecologies of Global Risk Journalism*, 301-314.
- Stone, B., Vargo, J., Hbeeb, D. (2012). Managing climate change in cities: Will climate action plans work? *Landscape and Urban Planning*, 102(3), 263-271.
- Şahin, M. (2020). İklim değişikliği ve bilim gazeteciliği: Avustralya yangınları haberlerinde bilim izi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(2), 1011-1030.
- Şahin, Ü., Üzelgün, M. A. (2016). *İklim değişikliği ve medya*. İstanbul: İPM.
- Tashakkori, A., Creswell, J. W. (2007). The new era of mixed methods. *Journal of Mixed Methods Research*, 1(1), 3-7.
- Titus, J. G. (1990). Strategies for adapting to the greenhouse effect. *Journal of the American Planning Association*, 56(3), 311-323.
- Tos, O. (2024). İletişim ve halkla ilişkiler amaçlı afiş tasarımları: Film afişleri üzerine göstergebilimsel analiz. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 12(1), 265-298.
- Turğal, L., Küçükerdoğan, B. B. (2023). Bir dezenformasyon aracı olarak yapay zekâ: Bing arama motoru örneğinde iklim değişikliği konulu haber fotoğraflarının incelenmesi. *İletişim ve Diplomasi*, 11, 57-82.
- Türkeş, M. (2011, Kasım). *Dünyada ve Türkiye’de iklim değişikliği, kuraklık ve çölleşme*. II. Ulusal Toprak ve Su Kaynakları Kongresi, Ankara, Türkiye.
- Türkeş, M. (2022). İklim diplomasisi ve iklim değişikliğinin ekonomi politiği. *Bilim ve Ütopya*, 332, 31-45.
- Viera, A. J., & Garrett, J. M. (2005). Understanding interobserver agreement: the kappa statistic. *Fam med*, 37(5), 360-363.
- Ward, B. (2008). *Communicating on climate change: An essential resource for journalists, scientists and educators*. Narragansett: Metcalf Institute for Marine & Environmental Reporting, University of Rhode Island.
- White, M. D. ve Marsh, E. E. (2006). Content analysis: a flexible Methodology. *Library Trends*, 55/1, 22-45.

-
- Willig, I., Blach-Ørsten, M., Burkal, R. (2024). What is ‘good’ climate journalism? Public perceptions of climate journalism in Denmark. In *Journalism and reporting synergistic effects of climate change* (pp. 284-303). Routledge.
- Yaşıa, H. (2020). Televizyonda sunulan reklam imgelerinde kadın bedeninin metalaştırılması üzerine göstergebilimsel bir analiz. S. Gezgin & H. Çiftçi (Eds.), *İletişimde seçme konular 1* içinde (ss. 529-571). Ankara: İksad Yayınevi.
- Yaşıa, H. (2022). Çevre(cilik) hareketi olarak sosyal medyada sıfır atık hareketi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (49), 212-230.
-